

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΩΝ ΤΗΣ ΕΕ

**ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΕΚΘΕΣΗ
2016**

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

EL

Η λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης θεμελιώνεται στην αντιπροσωπευτική δημοκρατία.

Οι πολίτες εκπροσωπούνται άμεσα στο επίπεδο της ΕΕ στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Τα κράτη μέλη εκπροσωπούνται στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο από τους αρχηγούς των κρατών ή κυβερνήσεών τους και στο Συμβούλιο από τις κυβερνήσεις τους, που είναι δημοκρατικά υπόλογοι είτε έναντι των εθνικών τους κοινοβουλίων, είτε έναντι των πολιτών τους.

Τα εθνικά κοινοβούλια συμβάλλουν ενεργά στην καλή λειτουργία της Ένωσης με το να...

...ενημερώνονται από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και να τους κοινοποιούνται τα σχέδια νομοθετικών πράξεων της ΕΕ.

...διασφαλίζουν την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας.

...συμμετέχουν στους μηχανισμούς αξιολόγησης στα πλαίσια του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, και να συμπράττουν στον πολιτικό έλεγχο της Ευροπολι και στην αξιολόγηση των δραστηριοτήτων της Eurojust.

...συμμετέχουν στις διαδικασίες αναθεώρησης των Συνθηκών της ΕΕ.

...ενημερώνονται σχετικά με τις αιτήσεις προσχώρησης στην ΕΕ.

...λαμβάνουν μέρος στη διακοινοβουλευτική συνεργασία μεταξύ εθνικών κοινοβουλίων και με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα εθνικά κοινοβούλια καθορίζουν από κοινού την οργάνωση και την προώθηση αποτελεσματικής και τακτικής διακοινοβουλευτικής συνεργασίας στο εσωτερικό της ΕΕ.

Διάσκεψη κοινοβουλευτικών οργάνων ειδικευμένων στις υποθέσεις της Ένωσης δύναται να υποβάλει οποιαδήποτε εισήγηση κρίνει σκόπιμη ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής. Η διάσκεψη αυτή προωθεί επίσης την ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των εθνικών κοινοβουλίων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Ενδιάμεση έκθεση 2016

Σχέσεις μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των εθνικών κοινοβουλίων της ΕΕ

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΕΚΘΕΣΗ 2016

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πρόλογος των αρμόδιων για τις σχέσεις με τα εθνικά κοινοβούλια Αντιπροέδρων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.....	6
1. Το πλαίσιο της έκθεσης	7
2. Βασικές εξελίξεις και τάσεις της διακοινοβουλευτικής συνεργασίας.....	8
2.1. Η έξοδος του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ: στοχασμός για το μέλλον της ΕΕ.....	8
2.2. Η «κίτρινη κάρτα» των εθνικών κοινοβουλίων στην πρόταση της Επιτροπής για την τροποποίηση της οδηγίας σχετικά με την απόσπαση των εργαζομένων.....	9
2.3. Μικτός κοινοβουλευτικός έλεγχος της Ευρώπης.....	10
2.4. Η εμπορική πολιτική της ΕΕ και ο ρόλος των κοινοβουλίων	11
2.5. Το πλαίσιο της ΕΕ για την ενίσχυση του κράτους δικαίου εντός της ΕΕ: διακοινοβουλευτικές συζητήσεις	12
3. Θεσμικά κοινοβουλευτικά όργανα	13
3.1. Η Διάσκεψη των Επιτροπών Ευρωπαϊκών Υποθέσεων (COSAC)	13
3.2. Ετήσιες και άτυπες Διασκέψεις των Προέδρων των Κοινοβουλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUSC).....	16
4. Διακοινοβουλευτικός διάλογος.....	18
4.1. Ευρωπαϊκή Κοινοβουλευτική Εβδομάδα και Διακοινοβουλευτική Διάσκεψη για τη Σταθερότητα, τον Οικονομικό Συντονισμό και τη Διακυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΔΚΔ ΣΟΣΔ).....	18
4.2. Διακοινοβουλευτική συνεργασία για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας ..	19
4.3. Διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις επιτροπών (ΔΣΕ) και άλλες διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις	20
4.4. Διμερείς επισκέψεις από εθνικά κοινοβούλια της ΕΕ στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	21
5. Ο «μηχανισμός έγκαιρης προειδοποίησης» και ο «άτυπος πολιτικός διάλογος» - Πρωτόκολλα αριθ. 1 και 2 της Συνθήκης της Λισαβόνας	22
6. Εργαλεία για την ανταλλαγή πληροφοριών και τη δικτύωση	24
6.1. Ευρωπαϊκό Κέντρο Κοινοβουλευτικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης (ECPRD).....	24
6.2. Διακοινοβουλευτική ανταλλαγή πληροφοριών στην ΕΕ (IPEX).....	26
6.3. Άλλα εργαλεία και δίκτυα	27
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	31
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I - Συνεδριάσεις της COSAC – Θέματα και βασικοί ομιλητές το 2016	31
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II - Διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις που διοργανώθηκαν από τις επιτροπές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις Βρυξέλλες το 2016	32
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III - Επισκέψεις των εθνικών κοινοβουλίων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (συμπεριλαμβανομένων βιντεοδιασκέψεων).....	34
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV - Δεδομένα μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης.....	37
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V - Ευρωπαϊκό Κέντρο Κοινοβουλευτικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης (ECPRD).....	38

Το παρόν έγγραφο εκδόθηκε από τη Διεύθυνση Σχέσεων με τα Εθνικά Κοινοβούλια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η οποία αποτελεί τμήμα της Γενικής Διεύθυνσης Προεδρίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Διευθύντρια: Christine Verger, christine.verger@ep.europa.eu

Προϊστάμενος της Μονάδας Θεσμικής Συνεργασίας: Pekka Nurminen, pekka.nurminen@ep.europa.eu

Προϊσταμένη της Μονάδας Νομοθετικού Διαλόγου: Patrizia Maria Prode, patrizia.prode@ep.europa.eu

Το χειρόγραφο ολοκληρώθηκε από τους: Luis Balsells Traver, luis.balsells@ep.europa.eu και Paolo Atzori, paolo.atzori@ep.europa.eu

Το χειρόγραφο ολοκληρώθηκε στις 7 Απριλίου 2017

relnatparl@ep.europa.eu

www.europarl.europa.eu/relnatparl

Όλες οι φωτογραφίες και οι εικόνες αποτελούν πνευματική ιδιοκτησία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2017.

Η Διεύθυνση Σχέσεων με τα Εθνικά Κοινοβούλια συμβουλεύει τα πολιτικά όργανα, τους βουλευτές και τη Γραμματεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο πλαίσιο της θεσμικής τους συνεργασίας και του νομοθετικού διαλόγου με τα εθνικά κοινοβούλια. Παρέχει στήριξη σε διακοινοβουλευτικές δραστηριότητες, συμβάλλει στην εφαρμογή των διατάξεων των Συνθηκών που αφορούν τη διακοινοβουλευτική συνεργασία στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και παρέχει εμπειρογνομοσύνη σε όλο τον νομοθετικό κύκλο και τις λοιπές πολιτικές αρμοδιότητες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Η Διεύθυνση Σχέσεων με τα Εθνικά Κοινοβούλια ενεργεί ως κέντρο γνώσης με σκοπό την ενημέρωση σχετικά με τα εθνικά κοινοβούλια και παρέχει πληροφορίες στη διοίκηση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με βέλτιστες πρακτικές που ακολουθούνται στα εθνικά κοινοβούλια. Εκπροσωπεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στα διοικητικά δίκτυα διακοινοβουλευτικής συνεργασίας. Διαχειρίζεται τις σχέσεις με τους υπαλλήλους που εκπροσωπούν τα εθνικά κοινοβούλια στις Βρυξέλλες και διατηρεί στενούς δεσμούς με τις διοικήσεις τους.

Πρόλογος των αρμόδιων για τις σχέσεις με τα εθνικά κοινοβούλια Αντιπροέδρων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Η παρούσα ενδιάμεση έκθεση για το 2016 παρουσιάζει μια επισκόπηση των σχέσεων μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των εθνικών κοινοβουλίων της ΕΕ.

Πρώτον, θα θέλαμε να επαινέσουμε τους προκατόχους μας οι οποίοι ήταν υπεύθυνοι για τις σχέσεις με τα εθνικά κοινοβούλια κατά το πρώτο μέρος της νομοθετικής περιόδου, Αντιπροέδρους Ramón Luis Valcárcel Siso και Anneli Jäätteenmäki. Είναι τιμή μας να τους διαδεχόμαστε και τους ευχαριστούμε για το έργο τους.

Το 2016 η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιμετώπισε πολλές προκλήσεις –Brexit, μετανάστευση, τρομοκρατία, άνοδος του εθνικισμού και συγκρούσεις στην άμεση γειτονιά της ΕΕ– με τις οποίες ασχολήθηκαν ιδιαίτερα τα εθνικά κοινοβούλια και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Ορισμένοι από τους πολίτες μας έχουν χάσει την εμπιστοσύνη τους στα θεσμικά όργανα και το αποκαλούμενο κατεστημένο, είτε πρόκειται για την «ελίτ των Βρυξελλών» είτε για τις «εθνικές ελίτ».

Σε αυτόν τον διαρκώς παγκοσμιοποιούμενο, περίπλοκο και ταχέως μεταβαλλόμενο κόσμο, πρέπει να συνεργαστούμε καλύτερα για την εξεύρεση αποτελεσματικών λύσεων.

Πρέπει να δείξουμε, τώρα περισσότερο από ποτέ, ότι οι δημοκρατίες χρειάζονται θεσμικά όργανα τα οποία λειτουργούν ικανοποιητικά.

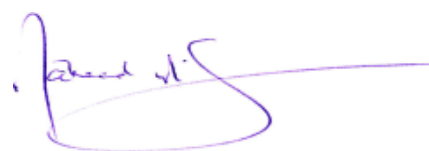
Καθώς εορτάζουμε την 60ή επέτειο της υπογραφής της Συνθήκης της Ρώμης, η διακοινοβουλευτική συνεργασία θα διαδραματίσει βασικό ρόλο στη διαμόρφωση του μέλλοντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να ανταποκρίνεται καλύτερα στις προκλήσεις και είναι αναγκαίο να βελτιώσουμε τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούμε.

Όλοι επικεντρώνουμε τις προσπάθειές μας στην εκπλήρωση των προσδοκιών των πολιτών μας· εντούτοις, η εκπλήρωση αυτών των προσδοκιών καθίσταται συνεχώς δυσχερέστερη σε αυτό το διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον.

Η Ένωσή μας είναι τόσο ισχυρή όσο της επιτρέπουν να είναι τα κράτη μέλη και τα εθνικά κοινοβούλια.

Η συνεργασία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των εθνικών ομολόγων μας μπορεί να προαγάγει την αμοιβαία κατανόηση σε αυτούς τους παραγμένους καιρούς –η παρούσα έκθεση καταδεικνύει το βάθος και το εύρος αυτής της σχέσης.

Mairead McGuinness

Αντιπρόεδρος

Bogusław Liberadzki

Αντιπρόεδρος

1. Το πλαίσιο της έκθεσης

Η παρούσα έκθεση αφορά τις σχέσεις μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των εθνικών κοινοβουλίων της ΕΕ, καθώς και τη διακοινοβουλευτική συνεργασία, το 2016. Το 2016 ήταν ένα έτος κατά το οποίο η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιμετώπισε αρκετές κρίσεις ταυτόχρονα, συμπεριλαμβανομένης της έκβασης του δημοψηφίσματος στο Ηνωμένο Βασίλειο σχετικά με την παραμονή του στην ΕΕ (η διαδικασία αποχώρησης του ΗΒ από την ΕΕ). Το τέλος του 2016 σηματοδοτεί επίσης το μέσο της κοινοβουλευτικής περιόδου 2014-2019 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το οποίο επιφέρει αλλαγές στις δομές του θεσμού.

Από μια διακοινοβουλευτική οπτική, η παρούσα έκθεση αναλύει, πρώτον, τις κύριες πολιτικές εξελίξεις που κυριάρχησαν στο θεματολόγιο όλων των διακοινοβουλευτικών σχέσεων (μέρος 2).

Τα ακόλουθα κεφάλαια παρουσιάζουν και αναλύουν την ανάπτυξη των διακοινοβουλευτικών οργάνων (μέρος 3), τις μορφές διακοινοβουλευτικού διαλόγου (μέρος 4), τον έλεγχο επικουρικότητας που διεξήγαγαν τα εθνικά κοινοβούλια (μέρος 5) και, τέλος, τα διοικητικά εργαλεία και τα δίκτυα διακοινοβουλευτικής συνεργασίας (μέρος 6).

Οι βασικές εξελίξεις το 2016 οι οποίες επηρέασαν τη διακοινοβουλευτική συνεργασία και εξετάζονται στην παρούσα έκθεση είναι οι ακόλουθες:

- η διαδικασία αποχώρησης του ΗΒ από την ΕΕ και ο συνεχιζόμενος στοχασμός σχετικά με το μέλλον της ΕΕ,
- η τρίτη «κίτρινη κάρτα» που εξέδωσαν τα εθνικά κοινοβούλια σχετικά με την ευαίσθητη νομοθετική πρόταση για την «απόσπαση των εργαζομένων»,
- ο διάλογος για τον κοινό κοινοβουλευτικό έλεγχο της Ευρώπης,
- ο ρόλος των εθνικών κοινοβουλίων στις εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ, ιδίως όσον αφορά τη Διατλαντική εταιρική σχέση εμπορίου και επενδύσεων (TTIP) μεταξύ της ΕΕ και των ΗΠΑ και τη Συνολική οικονομική και εμπορική συμφωνία (CETA) μεταξύ της ΕΕ και του Καναδά,
- ο βασικός ρόλος των κοινοβουλίων στην ενίσχυση του κράτους δικαίου εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η παρούσα έκθεση, καθώς και περαιτέρω πληροφορίες όσον αφορά τις σχέσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με τα εθνικά κοινοβούλια της ΕΕ, διατίθενται στον δικτυακό τόπο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου: www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/news.

2. Βασικές εξελίξεις και τάσεις της διακοινοβουλευτικής συνεργασίας

Η διακοινοβουλευτική συνεργασία συνδέεται φυσικά με τις πολιτικές εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της. Αναφέρονται οι ακόλουθες βασικές εξελίξεις, διότι ήταν οριζόντιες και πανταχού παρούσες σχεδόν σε όλα τα φόρουμ, τα θεσμικά όργανα και τις μορφές διακοινοβουλευτικών σχέσεων και διαλόγου καθ' όλη τη διάρκεια του 2016. Πιθανότατα θα συνεχίσουν να έχουν αντίκτυπο και τα επόμενη έτη.

2.1. Η έξοδος του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ: στοχασμός για το μέλλον της ΕΕ

Στις 23 Ιουνίου 2016 πραγματοποιήθηκε δημοψήφισμα στο Ηνωμένο Βασίλειο με το εξής ερώτημα: «Το Ηνωμένο Βασίλειο θα πρέπει να παραμείνει μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή να αποχωρήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση;»

Το 51,9 % των ατόμων που ψήφισαν τάχθηκαν υπέρ της αποχώρησης από την ΕΕ.

Πέντε ημέρες αργότερα, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα¹ σχετικά με την απόφαση του Ηνωμένου Βασιλείου να αποχωρήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Τόνισε ότι πρόκειται για μια κρίσιμη στιγμή για την ΕΕ, κατά την οποία τα συμφέροντα και οι προσδοκίες των πολιτών της Ένωσης πρέπει να επανέλθουν στο επίκεντρο της συζήτησης, και ζήτησε την επανεκκίνηση του ευρωπαϊκού εγχειρήματος. Η συναίνεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου απαιτείται τόσο για τη συμφωνία αποχώρησης όσο και για οποιαδήποτε μελλοντική σχέση ΕΕ-ΗΒ.

Όσον αφορά το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τόνισε ότι η Ένωση πρέπει να μεταρρυθμιστεί, να βελτιωθεί και να γίνει δημοκρατικότερη, ώστε να επιτευχθούν οι προσδοκίες των πολιτών και ιδίως:

- να ενισχυθεί ο πυρήνας της ΕΕ και να αποφευχθούν λύσεις «κατά παραγγελία»
- να προαχθούν οι κοινές αξίες της ΕΕ και να επιτευχθεί σταθερότητα, κοινωνική δικαιοσύνη, βιωσιμότητα, ανάπτυξη και απασχόληση
- να ξεπεραστεί η τρέχουσα οικονομική και κοινωνική αβεβαιότητα
- να προστατευτούν οι πολίτες και να αντιμετωπιστεί η πρόκληση της μετανάστευσης
- να αναπτυχθεί και να εκδημοκρατιστεί η Οικονομική και Νομισματική Ένωση και ο χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης και
- να ενισχυθεί η Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφαλείας.

Ο ρόλος των εθνικών κοινοβουλίων καθίσταται μέρος της συζήτησης για το μέλλον της Ευρώπης.

Στο πλαίσιο της αποχώρησης του ΗΒ από την ΕΕ, της οικονομικής και της μεταναστευτικής κρίσης που αντιμετωπίζει η ΕΕ, η κοινοβουλευτική διάσταση της σλοβακικής Προεδρίας του Συμβουλίου της ΕΕ εγκαινίασε μια περίοδο στοχασμού σχετικά με την κατάσταση και το μέλλον της ΕΕ (την αποκαλούμενη «διαδικασία της Μπρατισλάβα»). Η άτυπη Κοινοβουλευτική Διάσκεψη Κορυφής της Μπρατισλάβα που πραγματοποιήθηκε στις 6 και 7 Οκτωβρίου 2016 κίνησε τη διαδικασία αυτή, η οποία θα κορυφωθεί σε δύο συναντήσεις των προέδρων των κοινοβουλίων της ΕΕ το 2017: τον Μάρτιο στη Ρώμη, για τον εορτασμό της 60ής επετείου υπογραφής της Συνθήκης της Ρώμης, και τον Απρίλιο στην Μπρατισλάβα, για την ετήσια Διάσκεψη των Προέδρων των Κοινοβουλίων της ΕΕ.

Το ζήτημα του Brexit κυριάρχησε –ή, τουλάχιστον, έδωσε τον τόνο– στις συζητήσεις της Διάσκεψης των Επιτροπών Ευρωπαϊκών Υποθέσεων (COSAC), με αφετηρία τη συνεδρίαση των προέδρων στην Μπρατισλάβα, τον Ιούλιο.

Μετά το δημοψήφισμα στο Ηνωμένο Βασίλειο, πραγματοποιούνται συνεχώς επίσημες διμερείς επισκέψεις εθνικών κοινοβουλίων στις Βρυξέλλες σχετικά με το Brexit. Οι αντιπροσωπείες που πραγματοποιούν τις επισκέψεις επιθυμούν να ενημερωθούν σχετικά με τις διαδικασίες, τις δομές και τα χρονοδιαγράμματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου όσον αφορά τη διαχείριση θεμάτων που άπτονται της αποχώρησης του ΗΒ από την ΕΕ, καθώς και την αποστολή και λήψη πολιτικών μηνυμάτων μεταξύ των κοινοβουλίων.

2.2. Η «κίτρινη κάρτα» των εθνικών κοινοβουλίων στην πρόταση της Επιτροπής για την τροποποίηση της οδηγίας σχετικά με την απόσπαση των εργαζομένων

Το πρωτόκολλο αριθ. 2 των Συνθηκών της ΕΕ προβλέπει μηχανισμό επανεξέτασης της προτεινόμενης νομοθεσίας που δεν εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα εθνικά κοινοβούλια μπορούν να επανεξετάσουν σχέδια νομοθετικών πράξεων της ΕΕ εντός οκτώ εβδομάδων από τη διαβίβασή τους. Εάν κάποιο εθνικό κοινοβούλιο θεωρεί ότι ένα σχέδιο νομοθετικής πράξης δεν συμμορφώνεται με την αρχή της επικουρικότητας, μπορεί να εκδώσει «αιτιολογημένη γνώμη».

Στις 8 Μαρτίου 2016, η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 96/71/EΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 1996 σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών (COM(2016)0128).

Έως τη λήξη της προθεσμίας των 8 εβδομάδων για τη διεξαγωγή του ελέγχου επικουρικότητας από τα εθνικά κοινοβούλια, 14 εθνικά κοινοβούλια ή κοινοβουλευτικά σώματα είχαν εκδώσει αιτιολογημένες γνώμες στις οποίες ανέφεραν ότι η πρόταση της Επιτροπής δεν συμμορφώνεται με την αρχή της επικουρικότητας: η Βουλγαρική Εθνοσυνέλευση, το Κοινοβούλιο της Δημοκρατίας της Κροατίας, η Βουλή της Τσεχικής Δημοκρατίας, η Γερουσία της Τσεχικής Δημοκρατίας, το Κοινοβούλιο του Βασιλείου της Δανίας, το Κοινοβούλιο της Εσθονίας, το Κοινοβούλιο της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, το Κοινοβούλιο της Δημοκρατίας της Λετονίας, το Κοινοβούλιο της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, η Δίαιτα της Δημοκρατίας της Πολωνίας, η Γερουσία της Δημοκρατίας της Πολωνίας, η Βουλή της Δημοκρατίας της Ρουμανίας, η Γερουσία της Δημοκρατίας της Ρουμανίας και το Εθνικό Συμβούλιο της Δημοκρατίας της Σλοβακίας. Αυτά τα κοινοβούλια και κοινοβουλευτικά σώματα αντιπροσωπεύουν συνολικά 22 από τις 56 ψήφους που διαθέτουν τα εθνικά κοινοβούλια, γεγονός που ενεργοποίησε τη διαδικασία της «κίτρινης κάρτας».

Αυτή ήταν η τρίτη «κίτρινη κάρτα» από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας το 2009. Από πολιτική άποψη, μπορεί να θεωρηθεί ως η πλέον διχαστική έως σήμερα.

Στις αιτιολογημένες γνώμες τους επί του θέματος, τα διάφορα εθνικά κοινοβούλια προέβλεπαν διάφορα επιχειρήματα, όπως τα εξής: ότι το ύψος της αμοιβής των εργαζομένων υπάγεται στην αποκλειστική αρμοδιότητα των κρατών μελών· ότι η πρόταση συνιστά παρεμβολή στις εργασιακές σχέσεις ή ότι περιορίζει την ελευθερία παροχής υπηρεσιών στην εσωτερική αγορά. Επιπροσθέτως, τέθηκαν διαδικαστικά ζητήματα, όπως η απουσία λεπτομερούς αιτιολόγησης της πρότασης όσον αφορά την επικουρικότητα και η απουσία εκτίμησης οικονομικών επιπτώσεων. Επίσης, υποστηρίχθηκε ότι οι διαβουλεύσεις της Επιτροπής πριν από την έκδοση της πρότασης ήταν ανεπαρκείς και ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να περιμένει έως τη λήξη της προθεσμίας

¹ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 28ης Ιουνίου 2016 σχετικά με την απόφαση για αποχώρηση από την ΕΕ ως αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος του Ηνωμένου Βασιλείου, Κείμενα που εγκρίθηκαν, P8_TA (2016)0294.

μεταφοράς της «οδηγίας εφαρμογής» στο εθνικό δίκαιο προτού προτείνει νέα νομοθεσία επί του θέματος.

Στις 20 Ιουλίου 2016, η Επιτροπή ολοκλήρωσε την επανεξέταση της πρότασης, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι συμμορφώνεται με την αρχή της επικουρικότητας. Η Επιτροπή υποστήριξε ότι, με την έκδοση της οδηγίας του 1996 και της οδηγίας εφαρμογής του 2014, ο ενωσιακός νομοθέτης είχε ήδη αποφασίσει ότι ο στόχος της διευκόλυνσης της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών, παράλληλα με την εξασφάλιση περισσότερο ισότιμων όρων ανταγωνισμού μεταξύ των εθνικών και των διασυνοριακών παρόχων υπηρεσιών και επαρκούς προστασίας των αποσπασμένων εργαζομένων, επιτυγχάνεται καλύτερα στο επίπεδο της Ένωσης. Η Επιτροπή ανέφερε επίσης ότι η πρόταση θεσπίζει κανονιστικό πλαίσιο για την απόσπαση εργαζομένων στο επίπεδο της Ένωσης, λαμβάνοντας υπόψη τον εγγενώς διασυνοριακό χαρακτήρα της απόσπασης εργαζομένων, καθώς και το γεγονός ότι, εάν τα κράτη μέλη δρουν μονομερώς σε εθνικό επίπεδο, η δράση τους θα μπορούσε να οδηγήσει στον κατακερματισμό της εσωτερικής αγοράς όσον αφορά την ελευθερία της παροχής υπηρεσιών. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή διατήρησε την πρόταση.

Η «κίτρινη κάρτα» σχετικά με την οδηγία για την απόσπαση εργαζομένων συζητήθηκε σε διάφορες διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις καθ' όλη τη διάρκεια του 2016. Στη συνεδρίαση των προέδρων της COSAC τον Ιούλιο, το ζήτημα συζητήθηκε παρουσία και με την ενεργό συμμετοχή της Marianne Thyssen, της επιτρόπου που είναι αρμόδια για την πρόταση. Αποτέλεσε επίσης θέμα μιας διακοινοβουλευτικής συνεδρίασης επιτροπών την οποία διοργάνωσε η Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων (EMPL) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 12 Οκτωβρίου 2016. Η πρόταση συζητείται επί του παρόντος στο Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο.

2.3. Μικτός κοινοβουλευτικός έλεγχος της Ευρωπάλ

Στις 11 Μαΐου 2016 εκδόθηκε ο νέος κανονισμός για την Ευρωπάλ [κανονισμός (ΕΕ) 2016/794] (ο οποίος θα τεθεί σε ισχύ την 1η Μαΐου 2017).

Μια σημαντική καινοτομία αυτού του κανονισμού είναι το γεγονός ότι η Ευρωπάλ θα υποβάλλεται σε κατάλληλο δημοκρατικό έλεγχο, ο οποίος θα διεξάγεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με τη συμμετοχή των εθνικών κοινοβουλίων, σύμφωνα με το άρθρο 88 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), το οποίο ορίζει: «Οι εν λόγω κανονισμοί καθορίζουν επίσης τους όρους ελέγχου των δραστηριοτήτων της Ευρωπάλ από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με τη συμμετοχή των εθνικών κοινοβουλίων». Επομένως, ο κανονισμός της Ευρωπάλ προβλέπει τη δημιουργία μικτής ομάδας κοινοβουλευτικού ελέγχου η οποία «παρακολουθεί σε πολιτική βάση τις δραστηριότητες της Ευρωπάλ κατά την εκπλήρωση της αποστολής της, μεταξύ άλλων και όσον αφορά τις επιπτώσεις τους στα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων». Παρόλο που ο ίδιος ο κανονισμός ορίζει λεπτομερώς τους στόχους, τα καθήκοντα και τα μέσα της νέας ομάδας ελέγχου, προβλέπει ότι η οργάνωση και ο εσωτερικός κανονισμός της θα «καθορίζονται από κοινού από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα εθνικά κοινοβούλια, σύμφωνα με το άρθρο 9 του πρωτοκόλλου αριθ. 1».

Τον Μάιο του 2016 η Διάσκεψη των Προέδρων των Κοινοβουλίων της ΕΕ, η οποία πραγματοποιήθηκε στο Λουξεμβούργο, συμφώνησε να ακολουθήσει μια σταδιακή διαδικασία και να ζητήσει από μια ομάδα εργασίας αποτελούμενη από την Τρόικα της Διάσκεψης των Προέδρων των Κοινοβουλίων της ΕΕ (τα Κοινοβούλια του Λουξεμβούργου, της Σλοβακίας και της Εσθονίας και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο) να εξετάσει μηχανισμούς ελέγχου και να

υποβάλει ένα σχέδιο πρότασης για την οργάνωση και τον εσωτερικό κανονισμό του νέου μικτού ελεγκτικού οργάνου.²

Βάσει των συμπερασμάτων της Διάσκεψης των Προέδρων των Κοινοβουλίων της ΕΕ, αυτή η σταδιακή προσέγγιση περιλάμβανε διαβούλευση (η οποία πραγματοποιήθηκε τον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο του 2016 και είχε τη μορφή ερωτηματολογίου) με όλα τα κοινοβούλια/κοινοβουλευτικά σώματα της ΕΕ και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, καθώς και ανταλλαγή απόψεων κατά τη διάρκεια της διακοινοβουλευτικής συνεδρίασης της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων (LIBE) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 28 Νοεμβρίου 2016 στις Βρυξέλλες.

Ως αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας διαβούλευσης, η ομάδα εργασίας της Τρόικα υπέβαλε σχέδιο κειμένου σε όλα τα κοινοβούλια/κοινοβουλευτικά σώματα στο τέλος του 2016. Το εν λόγω σχέδιο πρότασης είχε στόχο να καθοριστούν πτυχές της μελλοντικής Μικτής Ομάδας Κοινοβουλευτικού Ελέγχου όπως η ιδιότητα των μελών, η αριθμητική σύνθεση και η προεδρία, καθώς και η συχνότητα και ο τόπος των συνεδριάσεών της. Πριν από την τελική απόφαση, η οποία θα ληφθεί από τους Προέδρους των κοινοβουλίων της ΕΕ και τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην ετήσια Διάσκεψή τους στις 23 και 24 Απριλίου 2017, στην Μπρατισλάβα, μπορούν να υποβληθούν τροπολογίες στο κείμενο από όλα τα εθνικά κοινοβούλια/κοινοβουλευτικά σώματα.

2.4. Η εμπορική πολιτική της ΕΕ και ο ρόλος των κοινοβουλίων

Το έτος 2016 αποτέλεσε σημαντικό σημείο στις διακοινοβουλευτικές σχέσεις στον τομέα της εμπορικής πολιτικής της ΕΕ. Η Συνθήκη της Λισαβόνας έθεσε την κοινή εμπορική πολιτική στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης. Ωστόσο, οι αποκαλούμενες μικτές συμφωνίες δεν εμπίπτουν σε αυτή την κατηγορία, γεγονός που επαναφέρει τη συζήτηση σχετικά με τις αρμοδιότητες. Αυτό κατέστη σαφές στο πλαίσιο των πολιτικά ευαίσθητων διαπραγματεύσεων για την TTIP (ΕΕ-ΗΠΑ) και την CETA (ΕΕ-Καναδάς).

Ο ρόλος των εθνικών κοινοβουλίων στις εμπορικές συμφωνίες μπορεί να είναι διττός. Τα εθνικά κοινοβούλια πρέπει να κυρώνουν τις μικτές συμφωνίες, γεγονός που καθιστά τη θέση τους επισήμως πολύ ισχυρή. Ωστόσο, πέραν του ζητήματος της επίσημης αρμοδιότητας, πολλά εθνικά κοινοβούλια, εάν όχι όλα, ασκούν έλεγχο στις κυβερνήσεις τους όταν το Συμβούλιο δίνει εντολή διαπραγμάτευσης στην Επιτροπή, καθώς και, σε ορισμένες περιπτώσεις, καθ' όλη τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων και όταν υπογράφεται η συμφωνία. Στις εν λόγω περιπτώσεις, ο ρόλος των εθνικών κοινοβουλίων εξαρτάται από τις εθνικές συνταγματικές διατάξεις.

Τον Ιούλιο του 2016, η Επιτροπή πρότεινε την υπογραφή της CETA ως μικτής συμφωνίας, η οποία έπρεπε να κυρωθεί από όλα τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις αντίστοιχες εθνικές συνταγματικές απαιτήσεις. Τον Οκτώβριο του 2016, η κυβέρνηση του Βελγίου αντιμετώπισε σοβαρές δυσκολίες προκειμένου να εξασφαλίσει την εντολή για την υπογραφή της συμφωνίας CETA.

Τον Δεκέμβριο του 2016, η Γενική Εισαγγελέας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε τη γνώμη της επί της Συμφωνίας Ελεύθερων Συναλλαγών ΕΕ-Σιγκαπούρης (EUSFTA), στην οποία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι και αυτή θα πρέπει να θεωρηθεί μικτή συμφωνία. Απόφαση επί του θέματος από την ολομέλεια του Δικαστηρίου δεν έχει ληφθεί ακόμα.

² Τα συμπεράσματα της Διάσκεψης των Προέδρων των Κοινοβουλίων της ΕΕ είναι διαθέσιμα στη διεύθυνση: www.ipex.eu/IPEXL-WEB/euspeakers/getspeakers

Η ολομέλεια της Διάσκεψης των Επιτροπών Ευρωπαϊκών Υποθέσεων (COSAC), η οποία πραγματοποιήθηκε στην Μπρατισλάβα από τις 13 έως τις 15 Νοεμβρίου 2016, περιλάμβανε ευρεία και ζωντανή ανταλλαγή απόψεων σχετικά με την TTIP, γεγονός που καταδεικνύει ότι τα εθνικά κοινοβούλια δεν είναι διατεθειμένα να παραμείνουν παρατηρητές σε σημαντικά ζητήματα εμπορικής πολιτικής της ΕΕ, ούτε πολιτικά ούτε νομικά.

Η Επιτροπή Διεθνούς Εμπορίου (INTA) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ανταποκρίθηκε στην ανάγκη να ενισχυθεί ο διακοινοβουλευτικός διάλογος με τη διοργάνωση γεύματος εργασίας στις 29 Νοεμβρίου 2016. Η συμμετοχή των εθνικών κοινοβουλίων καθ' όλη τη διάρκεια των διαδικασιών διαπραγματεύσεως φαίνεται να εξυπηρετεί ένα στρατηγικό συμφέρον.

2.5. Το πλαίσιο της ΕΕ για την ενίσχυση του κράτους δικαίου εντός της ΕΕ: διακοινοβουλευτικές συζητήσεις

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τονίζει συνεχώς ότι οι υποχρεώσεις των κρατών όσον αφορά το κράτος δικαίου και τη δημοκρατία αποτελούν θεμελιώδες ζήτημα, όχι μόνο για τις υποψήφιες χώρες που επιδιώκουν να εκπληρώσουν τα κριτήρια της Κοπεγχάγης, αλλά και ως υποχρεωτικό στοιχείο μετά την προσχώρηση.

Μετά τη θέσπιση του μηχανισμού που οδηγεί στον προσωρινό αποκλεισμό ενός κράτους μέλους δυνάμει της Συνθήκης του Άμστερνταμ, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο παρακολουθεί τη συμμόρφωση διαφόρων κρατών μελών προς τις αξίες που κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ). Παρόμοιοι αλλά ισχυρότεροι μηχανισμοί υπάρχουν σε άλλους διεθνείς οργανισμούς, όπως στο Συμβούλιο της Ευρώπης και στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, στους οποίους οι παραβιάσεις μπορεί να οδηγήσουν στον αποκλεισμό του συμβαλλόμενου μέρους που τις διαπράττει. Ο μηχανισμός που προβλέπεται από τις Συνθήκες της ΕΕ έχει προκαλέσει προβληματισμό και καταγγελίες, καθώς κράτη μέλη τα οποία θεωρούν ότι έχουν εσφαλμένα στιγματιστεί και απομονωθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ισχυρίζονται ότι οι απόψεις τους δεν λαμβάνονται ποτέ υπόψη όταν εκφράζουν τις ανησυχίες τους. Ταυτόχρονα, η κοινωνία των πολιτών και οι ΜΚΟ κατηγορούν συνεχώς την ΕΕ για μη ανάληψη δράσης λόγω του διακυβερνητικού χαρακτήρα του μηχανισμού.

Στην πραγματικότητα, ο χαρακτήρας του μηχανισμού είναι πολιτικός και δεν αφορά δικαιοδοσία. Το ΔΕΕ δεν μπορεί να ασκήσει κανένα έλεγχο πέραν των διαδικαστικών πτυχών του μηχανισμού.

Τον Μάρτιο του 2014, η Επιτροπή υπέβαλε την ανακοίνωση με τίτλο «Ένα νέο πλαίσιο της ΕΕ για την ενίσχυση του κράτους δικαίου», με στόχο να διασφαλιστεί η ουσιαστική και συνεκτική προστασία του κράτους δικαίου σε όλα τα κράτη μέλη. Σκοπός του πλαισίου ήταν η αντιμετώπιση και η επίλυση καταστάσεων στις οποίες υπάρχει συστημική απειλή κατά του κράτους δικαίου.

Η ολλανδική Προεδρία του Συμβουλίου, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων που αφορούν την κοινοβουλευτική της διάσταση, αφιέρωσε ένα κεφάλαιο της διετούς έκθεσης της COSAC στο θέμα του κράτους δικαίου και του ρόλου των κοινοβουλίων, με στόχο να περιγραφούν συνοπτικά, ει δυνατόν, κοινοί ορισμοί της δημοκρατίας και των θεμελιωδών δικαιωμάτων και να προταθούν βέλτιστες πρακτικές που θα μπορούσαν να διαδοθούν μεταξύ των εθνικών κοινοβουλίων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Το ζήτημα αυτό συμπεριελήφθη στην ατζέντα της COSAC και ήταν ένα από τα κύρια θέματα της συνεδρίασης της ολομέλειας που πραγματοποιήθηκε στη Χάγη τον Ιούνιο του 2016. Παρόλο που δεν κατέληξε σε συμπεράσματα, ο διάλογος κατέδειξε σαφώς την πεποίθηση ότι οι «θεμελιώδεις αξίες» αποτελούν μια κοινή δέσμη βασικών αρχών και ότι η διατήρηση και η προστασία τους είναι ευθύνη όλων των

ενδιαφερόμενων μερών. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εκπροσωπήθηκε στον διάλογο από τη Sophie in 't Veld (ALDE), εισηγήτριά του.

Τον Οκτώβριο του 2016, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε ψήφισμα με συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με τη δημιουργία ενός μηχανισμού της ΕΕ για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα (βλέπε την έκθεση νομοθετικής πρωτοβουλίας της in 't Veld σύμφωνα με το άρθρο 225 της ΣΛΕΕ)³. Η έκθεση συνοδεύεται από αξιολόγηση της ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας το κύριο συμπέρασμα της οποίας ήταν ότι υπάρχει χάσμα μεταξύ της διακήρυξης των δικαιωμάτων και των αξιών που αναφέρονται στο άρθρο 2 της ΣΕΕ και της πραγματικής συμμόρφωσης των θεσμικών οργάνων και των κρατών μελών της ΕΕ, γεγονός που έχει σημαντικό οικονομικό, κοινωνικό και πολιτικό κόστος. Το ψήφισμα υπογραμμίζει τον «βασικό ρόλο που θα πρέπει να διαδραματίζουν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα εθνικά κοινοβούλια στη μέτρηση της προόδου και τον έλεγχο της συμμόρφωσης προς τις κοινές αξίες της Ένωσης, όπως κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 της ΣΕΕ». Σκοπός της πρότασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για έναν μηχανισμό της ΕΕ για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα είναι να ενσωματωθούν τα σχετικά υφιστάμενα εργαλεία σε ένα ενιαίο μέσο.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση έως τον Σεπτέμβριο του 2017 για ένα Σύμφωνο της Ένωσης για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα, υπό τη μορφή διοργανικής συμφωνίας η οποία θα ευθυγραμμίζει και θα συμπληρώνει τους υφιστάμενους μηχανισμούς.

Μεταξύ άλλων προτάσεων, η έκθεση συνιστά τη σύναψη συμφώνου για να καθιερωθεί ένας ετήσιος «κύκλος πολιτικής για τα θεμελιώδη δικαιώματα», στο πλαίσιο ενός πολυετούς δομημένου διαλόγου μεταξύ όλων των ενδιαφερόμενων μερών, ο οποίος θα πρέπει να περιλαμβάνει ετήσιο διακοινοβουλευτικό διάλογο σχετικά με τον σεβασμό της δημοκρατίας, το κράτος δικαίου και την κατάσταση των θεμελιωδών δικαιωμάτων εντός της Ένωσης.

3. Θεσμικά κοινοβουλευτικά όργανα

Όπως έχει επισημανθεί, τα κύρια πολιτικά θέματα φαίνεται να έχουν οριζόντιο χαρακτήρα σε όλα τα διακοινοβουλευτικά θεσμικά όργανα και τις άλλες μορφές διαλόγου. Κατά τη διάρκεια του 2016, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προσπάθησε να υποβάλει συνεκτικές θέσεις και μηνύματα στο πλαίσιο των οικείων φόρουμ. Είναι μια αποστολή που απαιτεί συνεχή παρακολούθηση και περαιτέρω ενοποίηση.

3.1. Η Διάσκεψη των Επιτροπών Ευρωπαϊκών Υποθέσεων (COSAC)

Η COSAC, η Διάσκεψη των Επιτροπών Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, συστάθηκε τον Νοέμβριο του 1989 στο Παρίσι. Η μοναδικότητά της έγκειται στο ότι αποτελεί το μοναδικό διακοινοβουλευτικό φόρουμ που κατοχυρώνεται στις Συνθήκες (βλέπε Πρωτόκολλο αριθ. 1 σχετικά με τον ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση). Το εθνικό κοινοβούλιο του κράτους μέλους που ασκεί την εκ περιτροπής προεδρία του Συμβουλίου πρωτοστατεί στον προσδιορισμό της κατεύθυνσης και του έργου της COSAC. Υποστηρίζεται από μια προεδρική Τρόικα, στην οποία το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι μόνιμο μέλος, και βασίζεται στην οργανωτική υποστήριξη μιας μικρής γραμματείας, η οποία φιλοξενείται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με επικεφαλής έναν αποσπασμένο υπάλληλο εθνικού κοινοβουλίου («μόνιμο μέλος»). Μετά από κάποια χρόνια σχετικής αδιαφορίας, η COSAC έχει

³ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P8_TA(2016)0409.

αναζωογονηθεί μέσα από τον διάλογο σχετικά με το μέλλον της ΕΕ και τον ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων στο πλαίσιο αυτό.

Η κατάσταση της ΕΕ επηρεάζει με πολύ συγκεκριμένο τρόπο τις δραστηριότητες της COSAC, όπως και κάθε άλλου διακυβερνητικού φόρουμ. Η COSAC δεν μπορεί να είναι απρόσβλητη στις αιτιάσεις της εκάστοτε εθνικής κοινής γνώμης η οποία εκφράζει τόσο προσδοκίες όσο και παράπονα σχετικά με τις «Βρυξέλλες», είτε για την ανικανότητά τους να δράσουν είτε για την υπέρ το δέον δράση τους.

Όσον αφορά τα θέματα που συζητήθηκαν, η ολλανδική και η σλοβακική προεδρία έδωσαν αμφοτέρως ιδιαίτερη προτεραιότητα στις συζητήσεις για τη μεταναστευτική και την προσφυγική κρίση, και ιδίως στα διάφορα μέτρα και μέσα που πρότεινε η Επιτροπή κατά τη διάρκεια του 2015 και του 2016. Αυτές οι προτάσεις οδήγησαν φυσικά σε ζωνρή αντιπαράθεση και, σε πολλές περιπτώσεις, σε ασυμβίβαστες θέσεις μεταξύ των νότιων και των ανατολικών κρατών μελών⁴.

Εν προκειμένω, η αντιπροσωπεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υπερασπίστηκε τις θέσεις του Κοινοβουλίου και τις βασικές αξίες της ΕΕ επιδεικνύοντας διάθεση συμβιβασμού με την Προεδρία και τις διάφορες εθνικές αντιπροσωπείες. Σε διάφορες περιπτώσεις, η στάση αυτή ήταν καθοριστική για την επίτευξη συναίνεσης μεταξύ θέσεων οι οποίες αρχικά απείχαν πολύ μεταξύ τους, κατά την έγκριση εισηγήσεων.

Δεδομένου ότι επρόκειτο για το έτος διενέργειας του δημοψηφίσματος του ΗΒ για την αποχώρηση από την ΕΕ, δεν προκαλεί απορία το γεγονός ότι η λειτουργία της ΕΕ, οι σχέσεις της με τα θεσμικά όργανα των κρατών μελών και η ικανότητά της να εκπληρώνει τις προσδοκίες των πολιτών της συζητήθηκαν επανειλημμένα σε επίσημες ή συνοδευτικές εκδηλώσεις κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων της COSAC. Και σε αυτό το πλαίσιο, οι ανταλλαγές απόψεων πραγματοποιήθηκαν, κάποιες φορές, σε τεταμένο κλίμα. Πάντως, μετά το δημοψήφισμα, παρόλο που συνεχίστηκαν να εκφράζονται επικριτικές εθνικιστικές απόψεις, τα εναπομείναντα 27 κράτη μέλη της ΕΕ άρχισαν να συνειδητοποιούν όλο και περισσότερο ότι έχουν κοινά συμφέροντα να υπερασπιστούν την Ευρωπαϊκή Ένωση και ότι μπορούν να το επιτύχουν πολύ καλύτερα μέσω της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι προφανές ότι το Brexit και το μέλλον της ΕΕ θα αποτελέσουν κυρίαρχα θέματα στις επόμενες συνεδριάσεις της COSAC. Οι περισσότερες αντιπροσωπείες επέμεναν ότι είναι ανάγκη να υπάρξει ένα νέο μοντέλο σχέσεων με το Ηνωμένο Βασίλειο, ενώ συνεχίζεται ο προβληματισμός σχετικά με το κατά πόσον τα εθνικά κοινοβούλια θα πρέπει να παρακολουθήσουν τη διαδικασία διαπραγμάτευσης για το Brexit με έναν κοινό θεσμοθετημένο τρόπο.

Ο διάλογος για το Brexit εξηγεί τον λόγο για τον οποίο οι συζητήσεις σχετικά με την «πράσινη κάρτα» ή τον ενισχυμένο πολιτικό διάλογο και την «κίτρινη κάρτα» κατέλαβαν λιγότερο σημαντική θέση μεταξύ των συζητήσεων των αντιπροσωπειών το 2016. Συνεχίστηκε ο στοχασμός της COSAC σχετικά με τον ρόλο της και την ενίσχυση της συμμετοχής των εθνικών κοινοβουλίων στη λήψη αποφάσεων από την ΕΕ, μέσω της συζήτησης βασικών θεμάτων θεσμικού χαρακτήρα, ιδίως του ελέγχου πέραν των υπουργικών συμβουλίων (π.χ. έλεγχος τριμερών διαλόγων), της κοινοβουλευτικής συνεργασίας σχετικά με το πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής και της κοινοβουλευτικής διπλωματίας. Ως αποτέλεσμα της απόφασης του ΗΒ να αποχωρήσει από την ΕΕ, πολύ λίγες αντιπροσωπείες ανέφεραν την «κόκκινη κάρτα» μετά το δημοψήφισμα του Ιουνίου.

⁴ Με σκοπό την ευαισθητοποίηση σχετικά με την έκταση της κρίσης, η ιταλική αντιπροσωπεία υπέβαλε πρόταση για τη διοργάνωση αποστολής ενημέρωσης/επίσκεψης αντιπροσωπείας στην Ιταλία την άνοιξη του 2017. Αυτό αποτέλεσε πρωτόγνωρη εξέλιξη για την COSAC.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επιβεβαίωσε την ανάγκη να διασφαλιστεί η θεσμική ισορροπία που ορίζεται από τις Συνθήκες και να υπάρξει συνεργασία με τα εθνικά κοινοβούλια για την επίτευξη μιας διαφανέστερης και ουσιαστικότερης νομοθετικής διαδικασίας.

Τουλάχιστον δύο άλλα θέματα στην ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων της COSAC στη Χάγη και την Μπρατισλάβα μαρτυρούν τον θετικό προβληματισμό και τη δέσμευση των εθνικών κοινοβουλίων για την ανάληψη συγκεκριμένης δράσης από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ. Η ολλανδική Προεδρία φρόντισε για την εξασφάλιση προβολής σε μια συζήτηση σχετικά με τον ρόλο των κοινοβουλίων στην προστασία του κράτους δικαίου στην ΕΕ. Οι εξελίξεις σε διάφορα κράτη μέλη και οι επαναλαμβανόμενες αναφορές στην ενεργοποίηση του άρθρου 7 της ΣΕΕ⁵ δικαιολογούσαν τη σημασία της επιλογής. Λόγω των πρωτοβουλιών που ανέλαβε η αντιπροσωπεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και σύμφωνα με τις υποδείξεις της εισηγήτριας του Κοινοβουλίου Sophie in 't Veld, το κείμενο της εισήγησης κάνει συστηματικά αναφορά στο τρίπτυχο «ανθρώπινα δικαιώματα, κράτος δικαίου και δημοκρατική διακυβέρνηση», υπογραμμίζοντας τους άρρηκτους δεσμούς μεταξύ τους, καθώς και με την έννομη τάξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο, η αντίσταση της Προεδρίας στην έναρξη ενός πιθανώς διχαστικού διαλόγου και οι θέσεις ορισμένων άλλων αντιπροσωπειών δεν επέτρεψαν στην COSAC να εκφράσει την υποστήριξή της σε πρωτοβουλίες για τη δημιουργία «μηχανισμών εφαρμογής». Στο τελικό κείμενο υπήρχε απλώς αναφορά σε έναν διάλογο για την προώθηση των κοινών αξιών της Ένωσης.

Στη συνεδρίαση της ολομέλειας της COSAC στην Μπρατισλάβα, η σλοβακική Προεδρία επέλεξε να εντάξει ένα θεματικό διάλογο σχετικά με την TTIP. Η εις βάθος και παρατεταμένη συζήτηση επιβεβαίωσε για ακόμα μια φορά ότι τα εθνικά κοινοβούλια παρακολουθούν τις διαπραγματεύσεις πολύ προσεκτικά. Οι προσδοκίες τους σχετικά με τη δέουσα συμμετοχή στην εμπορική πολιτική της ΕΕ ήταν υψηλές. Η αντιπροσωπεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου συμμετείχε ουσιαστικά σε έναν ανοικτό και ενδελεχή διάλογο μαζί τους, έχοντας κατά νου την ανάγκη υπεράσπισης των διατάξεων των Συνθηκών.

Είναι σαφές ότι οι Προεδρίες προσπάθησαν να συντονίσουν την ημερήσια διάταξη με τις κύριες εξελίξεις στις ευρωπαϊκές και διεθνείς υποθέσεις, με την ευελιξία που απαιτείται για την ανάλογη μεταβολή της. Τα κύρια θέματα της ημερήσιας διάταξης των συνεδριάσεων της ολομέλειας παρουσιάστηκαν στις εξαμηνιαίες εκθέσεις. Μια άλλη θετική εξέλιξη αποτέλεσαν οι αυξανόμενες αναφορές σε διαλόγους για σχετικά θέματα που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια άλλων εξειδικευμένων διακοινοβουλευτικών διασκέψεων, ιδίως της Διάσκεψης σχετικά με την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφαλείας/Κοινή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας (ΚΕΠΠΑ/ΚΠΑΑ). Αυτό δείχνει μια θετική τάση προς μια περισσότερο δομημένη και συνεκτική διακοινοβουλευτική συνεργασία.

Όπως και κατά τα τελευταία έτη, αρκετά μέλη της αντιπροσωπείας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κλήθηκαν να απευθυνθούν στην COSAC ως κύριοι ομιλητές ή ως «πρώτοι παρεμβαίνοντες». Παρουσίασαν τη θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε διάφορα θέματα, από τη μετανάστευση και το κράτος δικαίου στην ΕΕ έως την TTIP.

Αναλήφθηκαν επίσης ορισμένες καινοτόμες πρωτοβουλίες, όπως η ηλεκτρονική ψηφοφορία, οι άτυπες δημοσκοπήσεις και οι διαδραστικές συνεδριάσεις, κατά τις οποίες ομιλητές και μέλη αλληλεπιδρούν μέσω ενός προεδρεύοντα. Μεταξύ των καινοτομιών που παρουσιάστηκαν για τη βελτίωση της επικοινωνίας σχετικά με το έργο της COSAC περιλαμβάνονται βίντεο, μια ειδική εφαρμογή για την COSAC και λογαριασμοί σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Συμπερασματικά, το 2016, η COSAC παρείχε στα εθνικά κοινοβούλια την ευκαιρία να συνεχίσουν τον κοινό στοχασμό τους σχετικά με εξαιρετικά σημαντικά θέματα ουσιαστικού και

⁵ Βλ. κεφάλαιο 2.5 σχετικά με το κράτος δικαίου.

θεσμικού χαρακτήρα, και δρομολόγησε τη συνεργασία σχετικά με το πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής⁶. Εκφράζεται η ελπίδα ότι οι μελλοντικές ανταλλαγές απόψεων σχετικά με την απαραίτητη κοινοβουλευτική συμμετοχή στα εν λόγω θέματα, οι οποίες θα επωφεληθούν επίσης από την ευπρόσδεκτη αυξημένη συνεργασία της Επιτροπής υπό την προεδρία Juncker με τα εθνικά κοινοβούλια, θα οδηγήσουν σε μεγαλύτερη σύγκλιση σε σημαντικά ζητήματα και σε θετικές αλλαγές στο τοπίο της διακοινοβουλευτικής συνεργασίας.

Λαμβάνοντας υπόψη το τρέχον πολιτικό πλαίσιο και ενόψει μελλοντικών θεσμικών μεταρρυθμίσεων, η COSAC –ως το μόνο φόρουμ που βασίζεται στις Συνθήκες– επιβεβαίωσε τη σημασία και το ενδιαφέρον που παρουσιάζει.

Επομένως, η συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε αυτό το φόρουμ θα πρέπει να συνεχιστεί, ώστε να αντικατοπτρίζει επαρκώς τη σημασία των διακυβευμάτων όσον αφορά αφενός την ουσιαστική εμπειρογνομοσύνη και αφετέρου την πολιτική εκπροσώπηση.

3.2. Ετήσιες και άτυπες Διασκέψεις των Προέδρων των Κοινοβουλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUSC)

Η ετήσια Διάσκεψη των Προέδρων των Κοινοβουλίων της ΕΕ (EUSC) βασίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές της Στοκχόλμης που εκδόθηκαν το 2010. Προβλέπουν μία ετήσια συνεδρίαση την οποία διοργανώνει το κράτος μέλος που έχει την φθινοπωρινή Προεδρία το εν λόγω έτος και η οποία λαμβάνει χώρα κατά την εαρινή Προεδρία του επόμενου έτους. Η Διάσκεψη εκδίδει μη δεσμευτικά συμπεράσματα της Προεδρίας. Επίσης, αρμοδιότητά της είναι η εποπτεία του συντονισμού των διακοινοβουλευτικών δραστηριοτήτων της ΕΕ. Μπορούν να συγκληθούν έκτακτες συνεδριάσεις της EUSC, αλλά το 2016 οι συνεδριάσεις αυτού του είδους αντικαταστάθηκαν από μια άτυπη Σύνοδο των Προέδρων.

Η ετήσια Διάσκεψη των Προέδρων των Κοινοβουλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης πραγματοποιήθηκε στο Λουξεμβούργο, από τις 22 έως τις 24 Μαΐου 2016, και ήταν αφιερωμένη κυρίως στη μετανάστευση και στην ενίσχυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το θέμα της μετανάστευσης παρουσιάστηκε από τον Jean-Claude Juncker, Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Διάλογος διεξήχθη σχετικά με τρία κύρια θέματα συζήτησης: την ανάγκη να εξευρεθούν κοινές και αποδοτικές ευρωπαϊκές λύσεις (θέμα στο οποίο δόθηκε έμφαση από τους περισσότερους προέδρους), την ανάγκη για αλληλεγγύη (θέμα στο οποίο δόθηκε έμφαση από τους περισσότερους και ιδίως από τις πλέον επηρεαζόμενες χώρες, όπως η Ελλάδα και η Ιταλία) και την απαίτηση να γίνει σεβαστή η εθνική κυριαρχία και η βούληση των κρατών εθνών στην εξεύρεση λύσεων (θέμα στο οποίο δόθηκε έμφαση από τους προέδρους των κοινοβουλίων των χωρών του Βίσεγκραντ⁷). Η αντιπρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Mairead McGuinness, υπερασπίστηκε τις θέσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, υπογραμμίζοντας παράλληλα την ανάγκη να αντιμετωπιστούν τα βασικά αίτια της μετανάστευσης και τα προβλήματα της ανάπτυξης και της απασχόλησης στην ΕΕ.

Σχετικά με το θέμα της ενίσχυσης της Ένωσης, η Laura Boldrini, πρόεδρος της ιταλικής Βουλής των Αντιπροσώπων, παρουσίασε τη Δήλωση της Ρώμης με τίτλο «Greater European Integration: the way forward» (Ενίσχυση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης: τα επόμενα βήματα), την πρωτοβουλία της οποίας είχαν οι πρόεδροι της ιταλικής *Camera dei Deputati*, της γαλλικής *Assemblée Nationale*, της γερμανικής *Bundestag* και της *Chambre des Députés* του

⁶ Οι συζητήσεις σχετικά με το πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής οδήγησαν στην πρωτοβουλία που ανέλαβε η ολλανδική Προεδρία να παρουσιάσει στην Επιτροπή έναν κοινό κατάλογο προτεραιοτήτων των εθνικών κοινοβουλίων.

⁷ Ουγγαρία, Πολωνία, Σλοβακία και Τσεχική Δημοκρατία.

Λουξεμβούργου. Ο γενικός διάλογος ανέδειξε ένα μεγάλο εύρος απόψεων, ενώ ο πρόεδρος της πολωνικής *Sejm* πρότεινε ένα είδος αντιδήλωσης με τίτλο «Europe of Solidary States» (Ευρώπη των αλληλέγγυων κρατών).

Ο διάλογος σχετικά με τον ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων περιλάμβανε διάφορες πτυχές και μέσα εθνικού κοινοβουλευτικού ελέγχου. Ο Norbert Lammert, πρόεδρος της γερμανικής *Bundestag* και βασικός ομιλητής, επέμεινε ιδιαίτερα στο γεγονός ότι υφίστανται ήδη και λειτουργούν ικανοποιητικά όλα τα απαραίτητα μέσα διακοινοβουλευτικής συνεργασίας. Η σημαντικότερη πρόκληση τώρα είναι να παραχθούν ποιοτικά αποτελέσματα σχετικά με ζητήματα όπως η ΤΤΙΡ και η Ευρωπόλ. Ένας άλλος βασικός ομιλητής, ο Urban Ahlin, πρόεδρος του σουηδικού κοινοβουλίου, επέμεινε στα πρακτικά ζητήματα της διακοινοβουλευτικής συνεργασίας (ΙΡΕΧ, δίκτυο εκπροσώπων κ.λπ.). Οι περισσότεροι ομιλητές υιοθέτησαν την ερμηνεία της ΤΤΙΡ ως μικτής συμφωνίας, ενώ οι συζητήσεις για την ασφάλεια και τις θεμελιώδεις ελευθερίες επικεντρώθηκαν στην επίτευξη σωστής ισορροπίας και στην ανάγκη να καταπολεμηθεί η ριζοσπαστικοποίηση και η ρητορική του μίσους.

Με πρωτοβουλία του προέδρου του κοινοβουλίου της Σλοβακίας, Andrej Danko, πραγματοποιήθηκε στην Μπρατισλάβα, στις 6 και 7 Οκτωβρίου 2016, άτυπη συνάντηση των προέδρων των κοινοβουλίων της ΕΕ, η Κοινοβουλευτική Σύνοδος Κορυφής της Μπρατισλάβα, με τη συμμετοχή του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Martin Schulz. Μετά την ψηφοφορία για το Brexit, στόχος ήταν να συζητηθούν οι τρέχουσες προκλήσεις τις οποίες αντιμετωπίζει η Ένωση, οι μελλοντικοί στόχοι της ΕΕ και ο ρόλος των εθνικών κοινοβουλίων. Το κλίμα σε αυτές τις συζητήσεις ήταν θετικό και το βλέμμα ήταν στραμμένο προς το μέλλον, παρόλο που υπήρχαν σαφώς διαφορές απόψεων.

Η συνεδρίαση χωρίστηκε σε δύο ομάδες: μία για τις τρέχουσες προκλήσεις για την ΕΕ και μία άλλη για τους μελλοντικούς στόχους της ΕΕ. Στόχος ήταν να πραγματοποιηθεί ανοικτός διάλογος, χωρίς συμπεράσματα ή δηλώσεις.

Ο πρόεδρος του κοινοβουλίου της Σλοβακίας και οικοδεσπότης της εκδήλωσης αναφέρθηκε στις πολλές κρίσεις που αντιμετωπίζει η ΕΕ (οικονομική κρίση, μετανάστευση και Brexit) και επισήμανε ότι είναι επιτακτική ανάγκη να κατοχυρωθεί η ασφάλεια των πολιτών. Ο Martin Schulz είπε ότι η συζήτηση αφορά το μέλλον της ΕΕ. Τα εθνικά κοινοβούλια είναι εγγυητές των εθνικών συνταγμάτων, όπως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο –δημιούργημα των Συνθηκών της ΕΕ οι οποίες έχουν κυρωθεί από όλα τα κράτη μέλη– είναι εγγυητής της νομιμότητας της δράσης της ΕΕ. Υπενθυμίζοντας ότι η ΕΕ είναι όσο δυνατή της επιτρέπουν να είναι τα κράτη μέλη, ενθάρρυνε τα εθνικά κοινοβούλια να ενστερνιστούν και να αναλάβουν την ευθύνη για τις πολιτικές των χωρών τους που αφορούν την ΕΕ. Στο πλαίσιο του Brexit, ο πρόεδρος τόνισε ότι η Ένωση βασίζεται στην ισοτιμία πολιτών και κρατών μελών. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να υπάρξει ποτέ Ένωση δύο κατηγοριών πολιτών ή δύο κατηγοριών κρατών μελών.

Αρκετοί πρόεδροι επισήμαναν ότι η ψήφος υπέρ του Brexit είναι απόδειξη της απώλειας της εμπιστοσύνης των πολιτών στα θεσμικά όργανα και στο «οικοδόμημα» της ΕΕ γενικά. Ο πρόεδρος του κοινοβουλίου της Σλοβακίας τόνισε ότι είναι ανάγκη να βελτιωθεί η εμπιστοσύνη και το ενδιαφέρον των πολιτών για την ΕΕ και τα θεσμικά όργανά της και αναφέρθηκε στον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να συνεχιστεί η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ εθνικών κοινοβουλίων.

Πολλοί πρόεδροι κοινοβουλίων συμφώνησαν ότι οποιαδήποτε νέα πρόταση θα πρέπει να υλοποιηθεί μέσω της καλύτερης δυνατής αξιοποίησης της Συνθήκης της Λισαβόνας, καθώς δεν φαίνεται να υπάρχει ιδιαίτερη διάθεση για μεταρρύθμιση των Συνθηκών.

Ο πρόεδρος του κοινοβουλίου της Σλοβακίας αναφέρθηκε στο μήνυμα της συνεδρίασης «Ας γνωριστούμε καλύτερα» και πρότεινε να συνεχίσουν οι επόμενες προεδρίες αυτού του είδους

τις άτυπες συνόδους κορυφής, η οποία αποδείχθηκε εποικοδομητική και χαρακτηρίστηκε από θετικό πνεύμα.

4. Διακοινοβουλευτικός διάλογος

4.1. Ευρωπαϊκή Κοινοβουλευτική Εβδομάδα και Διακοινοβουλευτική Διάσκεψη για τη Σταθερότητα, τον Οικονομικό Συντονισμό και τη Διακυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΔΚΔ ΣΟΣΔ)

Το άρθρο 13 του αποκαλούμενου δημοσιονομικού συμφώνου προβλέπει την καθιέρωση διακοινοβουλευτικής διάσκεψης για τη συζήτηση δημοσιονομικών πολιτικών και άλλων θεμάτων που καλύπτονται από τη συμφωνία. Η Διάσκεψη των Προέδρων των Κοινοβουλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε τον κανονισμό της Διακοινοβουλευτικής Διάσκεψης για τη Σταθερότητα, τον Οικονομικό Συντονισμό και τη Διακυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΔΚΔ ΣΟΣΔ) το 2015. Η διάσκεψη περιλαμβάνει όλα τα εθνικά κοινοβούλια και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Τα κοινοβούλια μέλη μπορούν να επιλέξουν ελεύθερα το μέγεθος και τη σύνθεση των αντιπροσωπειών τους.

Η Διακοινοβουλευτική Διάσκεψη για τη Σταθερότητα, τον Οικονομικό Συντονισμό και τη Διακυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αναδειχθεί σε πραγματικό φόρουμ διακοινοβουλευτικού διαλόγου σε αυτούς τους τομείς πολιτικής που αποκτούν ολοένα αυξανόμενη σημασία. Η συμφωνία σχετικά με διαδικαστικά ζητήματα άνοιξε τον δρόμο για ουσιαστικότερες συζητήσεις σχετικά με τα επίμαχα θέματα.

Στις 17 Φεβρουαρίου 2016, το Κοινοβούλιο των Κάτω Χωρών και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κάλεσαν τα εθνικά κοινοβούλια στη ΔΚΔ ΣΟΣΔ. Στις 16 Φεβρουαρίου 2016, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κάλεσε επίσης τα εθνικά κοινοβούλια στη διακοινοβουλευτική συνεδρίαση σχετικά με τους κύκλους του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2015/2016. Και οι δύο εκδηλώσεις αποτελούσαν μέρος της Ευρωπαϊκής Κοινοβουλευτικής Εβδομάδας 2016 και συμμετείχαν σε αυτές περίπου 45 βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, 130 βουλευτές εθνικών κοινοβουλίων και 120 συνοδοί υπάλληλοι.

Η κοινωνική διάσταση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ONE), η καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, ο ρόλος των αυτόματων σταθεροποιητών για μια αρχιτεκτονική δημοσιονομικής ένωσης και το κοινό επενδυτικό πρόγραμμα ήταν τα θέματα που κυριάρχησαν στη ΔΚΔ ΣΟΣΔ, η οποία διοργανώθηκε από το κοινοβούλιο της Σλοβακίας, από τις 16 έως τις 18 Οκτωβρίου 2016 στην Μπρατισλάβα. Στην εκδήλωση συμμετείχαν 100 βουλευτές εθνικών κοινοβουλίων από όλη την Ευρώπη, αντιπροσωπεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αποτελούμενη από 11 βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, υπό τη συμπροεδρία της Anneli Jäätteenmäki, τότε Αντιπροέδρου αρμόδιας για τις σχέσεις με τα εθνικά κοινοβούλια, και του Roberto Gualtieri, προέδρου της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής (ECON), καθώς και εκπρόσωποι των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων και της κυβέρνησης της Σλοβακίας.

Οι συζητήσεις διαρθρώθηκαν σε τέσσερις θεματικές συνεδριάσεις, των οποίων προηγήθηκαν συνεδριάσεις των πολιτικών ομάδων και μια επίσημη εναρκτήρια συνεδρίαση, κατά την οποία πήραν τον λόγο ο αναπληρωτής πρόεδρος του κοινοβουλίου της Σλοβακίας, Andrej Hrnčiar, και ο πρόεδρος της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής του κοινοβουλίου της Σλοβακίας, Ladislav Kamenický. Αρκετά μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου συμμετείχαν ως ομιλητές σε διάφορες ομάδες: η Maria João Rodrigues, εισηγήτρια της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων (EMPL)· ο Fabio De Masi, Αντιπρόεδρος της εξεταστικής επιτροπής για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, τη φοροαποφυγή και τη

φοροδιαφυγή (PANA)· η Pervenche Berès, εισηγήτρια της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής (ECON)· ο Jean Arthuis, Πρόεδρος της Επιτροπής Προϋπολογισμών (BUDG)· και ο Roberto Gualtieri, Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής (ECON).

4.2. Διακοινοβουλευτική συνεργασία για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφάλειας

Η Διακοινοβουλευτική Διάσκεψη για την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφαλείας και την Κοινή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας (ΔΚΔ ΚΕΠΠΑ/ΚΠΑΑ) αποτελεί τη διακοινοβουλευτική πλατφόρμα συζήτησης σχετικά με την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφάλειας και άμυνας της ΕΕ. Στη Διάσκεψη, η οποία διοργανώνεται δύο φορές τον χρόνο από το κοινοβούλιο του κράτους μέλους που έχει την εκ περιτροπής προεδρία του Συμβουλίου σε στενή συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, συμμετέχουν τακτικά περίπου 100 βουλευτές από όλη την ΕΕ. Επιπροσθέτως, η Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων (AFET) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου καλεί τακτικά τα εθνικά κοινοβούλια στις συνεδριάσεις της στις Βρυξέλλες, συμπληρώνοντας τον διακοινοβουλευτικό διάλογο σε αυτόν τον κρίσιμο τομέα πολιτικής.

Το 2016 πραγματοποιήθηκαν η όγδοη και η ένατη Διακοινοβουλευτική Διάσκεψη για την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας και την Κοινή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας (ΔΚΔ ΚΕΠΠΑ/ΚΠΑΑ) από τις 6 έως τις 8 Απριλίου στη Χάγη και από τις 2 έως τις 4 Σεπτεμβρίου στην Μπρατισλάβα. Οι αντιπροσωπείες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και στις δύο συνεδριάσεις αποτελούνταν από μέλη της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων (AFET) και της Υποεπιτροπής Ασφάλειας και Άμυνας (SEDE). Και οι δύο πραγματοποιήθηκαν υπό την προεδρία του Elmar Brok, προέδρου της Επιτροπής AFET.

Στη ΔΚΔ ΚΕΠΠΑ/ΚΠΑΑ που πραγματοποιήθηκε στη Χάγη συμμετείχαν μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, μέλη των κοινοβουλίων των κρατών μελών της ΕΕ και βουλευτές από τις υποψήφιες για ένταξη χώρες και από την Ισλανδία, το Κοσσυφοπέδιο και τη Νορβηγία, καθώς και άλλοι πολιτικοί εκπρόσωποι και εμπειρογνώμονες στους τομείς της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας. Μεταξύ των ομιλητών ήταν ο αναπληρωτής γενικός γραμματέας του NATO, Alexander Vershbow, και η αναπληρώτρια γενική γραμματέας πολιτικών υποθέσεων (γενική γραμματέας από τον Ιούνιο του 2016) της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης, Helga Schmid. Οι συζητήσεις κατά τη διάρκεια των τεσσάρων συνεδριάσεων της ολομέλειας και των τριών σεμιναρίων υπό μορφή «εργαστηρίων» επικεντρώθηκαν στη στρατηγική ανασκόπηση της εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας της ΕΕ, την ενίσχυση της άμυνας και της ταχείας αντίδρασης της ΕΕ, τις συνέργειες εντός της ΕΕ και με εξωτερικούς εταίρους, σε πτυχές της εξωτερικής πολιτικής που αφορούν τη μετανάστευση και στον έλεγχο των εξαγωγών όπλων.

Στα συμπεράσματα της διάσκεψης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα εθνικά κοινοβούλια της ΕΕ τόνισαν ότι, τη δεδομένη στιγμή που η εξωτερική και η εσωτερική ασφάλεια είναι περισσότερο αλληλένδετες από ποτέ, θα πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω η συνεργασία στον τομέα της ΚΕΠΠΑ/ΚΠΑΑ.

Στη Διάσκεψη της Μπρατισλάβα τον Σεπτέμβριο, τα κύρια θέματα που συζητήθηκαν ήταν η ΕΕ ως παγκόσμιος παράγοντας, μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη μετανάστευση και τα πρώτα βήματα για την επίτευξη μιας Ευρωπαϊκής Αμυντικής Ένωσης. Οι πολιτικές γειτονίας για τα Δυτικά Βαλκάνια και τους ανατολικούς και νότιους γείτονες της ΕΕ συζητήθηκαν επίσης στις συνεδριάσεις και τα σεμινάρια της διάσκεψης. Στους υψηλού επιπέδου συμμετέχοντες συμπεριλαμβάνονταν η αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και Υπατη Εκπρόσωπος της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας,

Federica Mogherini, καθώς και ο αναπληρωτής γενικός γραμματέας πολιτικών υποθέσεων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, Miroslav Jenca.

Με στόχο να ενισχυθεί η αλληλεγγύη όλων των κρατών μελών και η συλλογική προσπάθεια για την διαμόρφωση κοινού θεματολογίου, οι αντιπροσωπείες της Γαλλίας, της Ελλάδας, της Ισπανίας, της Ιταλίας, της Κύπρου, της Μάλτας και της Πορτογαλίας και υπέγραψαν την αποκαλούμενη «Bratislava Declaration by EU Member States of the southern border of the European Union» (Δήλωση της Μπρατισλάβα των κρατών μελών της ΕΕ που αποτελούν το νότιο σύνορο της Ευρωπαϊκής Ένωσης).

4.3. Διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις επιτροπών (ΔΣΕ) και άλλες διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις

Επιπροσθέτως των δύο τακτικών διακοινοβουλευτικών διασκέψεων, οι επιτροπές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου διοργανώνουν ετησίως περίπου 15 διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις επιτροπών (ΔΣΕ) στις οποίες καλούν τις αντίστοιχες επιτροπές των εθνικών κοινοβουλίων να συμμετάσχουν σε διάλογο σχετικά με συγκεκριμένα θέματα. Άλλου τύπου διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις διοργανώνονται σε πιο ειδική βάση, συνήθως από το κοινοβούλιο του κράτους που έχει την Προεδρία.

Με την πραγματοποίηση 14 διακοινοβουλευτικών συνεδριάσεων επιτροπών και δύο διακοινοβουλευτικών διασκέψεων, επιβεβαιώθηκε το 2016 η συνεχής ζήτηση για θεματικά οριοθετημένες και μικρότερες διακοινοβουλευτικές συζητήσεις σε επίπεδο εμπειρογνομώνων. Οι περισσότερες από τις συνεδριάσεις είχαν τη μορφή διακοινοβουλευτικών συνεδριάσεων επιτροπών, ανταλλαγής απόψεων ή σεμιναρίων υπό μορφή «εργαστηρίων» τα οποία διοργανώθηκαν στις Βρυξέλλες με πρωτοβουλία μίας ή περισσότερων επιτροπών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και με την υποστήριξη της Διεύθυνσης Σχέσεων με τα Εθνικά Κοινοβούλια. Το 2016, 510 βουλευτές εθνικών κοινοβουλίων συναντήθηκαν με 493 βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε συνεδριάσεις που διοργανώθηκαν από 13 διαφορετικές κοινοβουλευτικές επιτροπές.

Ορισμένες συνεδριάσεις περιλαμβάνονται πλέον τακτικά στο πρόγραμμα διακοινοβουλευτικών δραστηριοτήτων· πρόκειται για την καθιερωμένη Ευρωπαϊκή Κοινοβουλευτική Εβδομάδα (βλ. κεφάλαιο 4.1), μια ετήσια ανταλλαγή απόψεων σχετικά με τον κύκλο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, τη συνεδρίαση της Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναίκων και Ισότητας των Φύλων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η οποία σηματοδοτεί τη Διεθνή Ημέρα για τη Γυναίκα στις 8 Μαρτίου, και τις εξαμηνιαίες συνεδριάσεις των Επιτροπών Εξωτερικών Υποθέσεων στη Διακοινοβουλευτική Διάσκεψη για την ΚΕΠΠΑ/ΚΠΑΑ.

Ιδιαίτερα σημαντική το 2016 ήταν η διοργανική διάσκεψη με τα εθνικά κοινοβούλια σχετικά με τη μελλοντική χρηματοδότηση της ΕΕ, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 7 και 8 Σεπτεμβρίου. Με σκοπό να αποτελέσει ένα φόρουμ για ενεργό διάλογο με τα εθνικά κοινοβούλια, στη συνεδρίαση αυτή συναντήθηκαν βουλευτές των εθνικών κοινοβουλίων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκπρόσωποι των κυβερνήσεων των κρατών μελών και των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων, καθώς και μέλη της αποκαλούμενης «ομάδας υψηλού επιπέδου Monti για τους ιδίους πόρους». Αποτέλεσε ευκαιρία για μια εις βάθος ανταλλαγή απόψεων σχετικά με βασικά θέματα του ευρωπαϊκού συστήματος δημόσιων οικονομικών και ιδίως σχετικά με το μέλλον της χρηματοδότησης του προϋπολογισμού της ΕΕ. Τα αποτελέσματα των συζητήσεων χρησιμοποιήθηκαν για την εκπόνηση της τελικής έκθεσης της ομάδας υψηλού επιπέδου, η έκδοση της οποίας αναμενόταν στα τέλη του 2016.

Μια άλλη συνεδρίαση ιδιαίτερης πολιτικής σημασίας ήταν η διακοινοβουλευτική συνεδρίαση της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων (EMPL) του Ευρωπαϊκού

Κοινοβουλίου σχετικά με τη στοχοθετημένη αναθεώρηση των κανόνων για την απόσπαση εργαζομένων, στις 12 Οκτωβρίου 2016. Η πρόταση της Επιτροπής (COM (2016)0128) σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων είχε ως αποτέλεσμα την ενεργοποίηση της αποκαλούμενης «κίτρινης κάρτας» (βλ. κεφάλαιο 2.2) και, επομένως, έφερε στο προσκήνιο τις επερχόμενες διαπραγματεύσεις σχετικά με την πρόταση αυτή στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας.

Επίσης, το πρόγραμμα διακοινοβουλευτικών δραστηριοτήτων για το 2016 περιλάμβανε δύο σεμινάρια υπό μορφή εργαστηρίων της Επιτροπής Νομικών Θεμάτων, δύο ανταλλαγές απόψεων σχετικά με την αντίστοιχη πρωτοβουλία της ειδικής επιτροπής για φορολογικές ερμηνευτικές αποφάσεις (TAXE 2) και της εξεταστικής επιτροπής για τις μετρήσεις εκπομπών στην αυτοκινητοβιομηχανία (EMIS), καθώς και πέντε ΔΣΕ της Επιτροπής Πολιτισμού και Παιδείας (CULT), της Επιτροπής Ελέγχου του Προϋπολογισμού (BUDG), της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων (LIBE), της Επιτροπής Συνταγματικών Υποθέσεων (AFCO) και (σχετικά με την CETA, ως γέυμα εργασίας) της Επιτροπής Διεθνούς Εμπορίου (INTA), αντιστοίχως. Όλες αυτές οι συνεδριάσεις πραγματοποιήθηκαν σε χρόνο που ήταν διαθέσιμος στο πλαίσιο τακτικών συνεδριάσεων των επιτροπών.

Κατάλογος όλων των διακοινοβουλευτικών συνεδριάσεων που διοργανώθηκαν από επιτροπές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου το 2016, καθώς και αναλυτικές στατιστικές, παρατίθενται στο Παράρτημα II.

4.4. Διμερείς επισκέψεις από εθνικά κοινοβούλια της ΕΕ στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ένα εξελισσόμενο εργαλείο και μια εξελισσόμενη μορφή διακοινοβουλευτικού διαλόγου αποτελούν οι διμερείς επισκέψεις που πραγματοποιούν τα επιμέρους εθνικά κοινοβούλια στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, συχνά σε συνδυασμό με ευρύτερες σειρές επισκέψεων σε άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ. Αυτή η μορφή προσφέρει ένα ιδιαίτερα οριοθετημένο, προσαρμοσμένο, ευέλικτο και αποδοτικό, ως προς το κόστος και τον χρόνο, πλαίσιο για την πραγματοποίηση συζητήσεων επί θεμάτων που ενδιαφέρουν ένα συγκεκριμένο εθνικό κοινοβούλιο.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δέχεται ετησίως έως και εκατό επίσημες επισκέψεις από εθνικά κοινοβούλια της ΕΕ στα γραφεία του είτε στις Βρυξέλλες είτε στο Στρασβούργο. Αυτές οι επισκέψεις αποτελούν ευκαιρία για έναν περισσότερο οριοθετημένο «διμερή» διάλογο σχετικά με ζητήματα της ΕΕ τα οποία εγείρουν τα εθνικά κοινοβούλια ή κοινοβουλευτικά σώματα που πραγματοποιούν την επίσκεψη.

Οι συμμετέχοντες και τα θέματα αυτών των επισκέψεων ποικίλλουν: από μια επίσκεψη προέδρου εθνικού κοινοβουλίου έως επισκέψεις εργασίας επιτροπών οι οποίες καλύπτουν μεγάλο εύρος τομέων πολιτικής ή μια επίσκεψη μελέτης υπαλλήλων εθνικών κοινοβουλίων οι οποίοι προέρχονται από πολλούς διαφορετικούς τομείς κοινοβουλευτικού έργου.

Το 2016, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δέχθηκε 76 επίσημες επισκέψεις από εθνικά κοινοβούλια της ΕΕ. Μετά το δημοψήφισμα στο ΗΒ σχετικά με την παραμονή του στην ΕΕ στις 23 Ιουνίου 2016, οι περισσότερες διμερείς επισκέψεις κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2016 αφορούσαν το ζήτημα της αποχώρησης του ΗΒ από την ΕΕ και το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επιπροσθέτως των διμερών επισκέψεων, μπορεί να προγραμματίζονται βιντεοδιασκέψεις μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των εθνικών κοινοβουλίων, οι οποίες επιτρέπουν στους βουλευτές να παραμένουν σε επαφή για ένα συγκεκριμένο ζήτημα ή να κανονίζουν συζητήσεις για τρέχοντα θέματα χωρίς να χρειάζονται χρονοβόρες προετοιμασίες.

Λεπτομερής κατάλογος όλων των επισκέψεων, συμπεριλαμβανομένων των βιντεοδιασκέψεων, από εθνικά κοινοβούλια στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο που οργανώθηκαν το 2016 με την υποστήριξη της Διεύθυνσης Σχέσεων με τα Εθνικά Κοινοβούλια είναι διαθέσιμος στο παράρτημα ΙΙΙ.

5. Ο «μηχανισμός έγκαιρης προειδοποίησης» και ο «άτυπος πολιτικός διάλογος» - Πρωτόκολλα αριθ. 1 και 2 της Συνθήκης της Λισαβόνας

Το πρωτόκολλο αριθ. 2 της ΣΛΕΕ ορίζει έναν μηχανισμό επανεξέτασης, τον αποκαλούμενο «μηχανισμό έγκαιρης προειδοποίησης», με τη συμμετοχή των εθνικών κοινοβουλίων. Στο πλαίσιο αυτού του μηχανισμού, τα εθνικά κοινοβούλια μπορούν να επανεξετάζουν σχέδια νομοθετικών πράξεων της ΕΕ και, εάν διαπιστώνουν παραβίαση της αρχής της επικουρικότητας, να αποστέλλουν «αιτιολογημένη γνώμη» εντός οκτώ εβδομάδων από τη διαβίβαση των εν λόγω σχεδίων προς το θεσμικό όργανο που τα εξέδωσε. Το πρωτόκολλο προβλέπει διαδικασία επανεξέτασης και, επίσης, υποχρεωτική επανεξέταση (διαδικασίες γνωστές αντιστοίχως ως «κίτρινη κάρτα» και «πορτοκαλί κάρτα»), όταν ο αριθμός των αιτιολογημένων γνωμών που υποβάλλονται υπερβαίνει συγκεκριμένα κατώτατα όρια. Επιπροσθέτως, το πρωτόκολλο αριθ. 1 της ΣΛΕΕ επιτρέπει στα εθνικά κοινοβούλια να υποβάλλουν παρατηρήσεις επί άλλων εγγράφων, όπως πράσινων βιβλίων, λευκών βιβλίων και ανακοινώσεων της Επιτροπής. Οι παρατηρήσεις επί αυτών των εγγράφων είναι πολυάριθμες και εμπίπτουν στον αποκαλούμενο «άτυπο πολιτικό διάλογο».

Μηχανισμός έγκαιρης προειδοποίησης

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, ο «μηχανισμός έγκαιρης προειδοποίησης» αφορά μόνο αιτιολογημένες γνώμες.

Η Επιτροπή Νομικών Θεμάτων (JURI), η οποία είναι υπεύθυνη στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με την αρχή της επικουρικότητας⁸, αποφάσισε⁹ ότι οι παρατηρήσεις που υποβάλλει ένα εθνικό κοινοβούλιο θεωρούνται:

1. «αιτιολογημένη γνώμη», εάν έχουν κοινοποιηθεί στο Κοινοβούλιο εντός της προθεσμίας των οκτώ εβδομάδων που αναφέρεται στο άρθρο 6 του πρωτοκόλλου αριθ. 2 της Συνθήκης της Λισαβόνας¹⁰ και εκφράζουν τη γνώμη ότι ένα σχέδιο νομοθετικής πράξης δεν συμμορφώνεται με την αρχή της επικουρικότητας·
2. «εισηγήσεις», εάν δεν πληρούν τα δύο εν λόγω κριτήρια (οι παρατηρήσεις που υποβάλλονται στο πλαίσιο του άτυπου πολιτικού διαλόγου αποκαλούνται επίσης «εισηγήσεις»).

⁸ Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου· παράρτημα V, παράγραφος XVI, εδάφιο 1: «[Η] Επιτροπή Νομικών Θεμάτων [είναι] Επιτροπή αρμόδια για ... την ερμηνεία, εφαρμογή και εποπτεία του δικαίου της Ένωσης, τη συμμόρφωση των πράξεων της Ένωσης με το πρωτογενές δίκαιο, και ιδίως την επιλογή της νομικής βάσης και τον σεβασμό των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας».

⁹ Βλ. έγγραφο της Συνεδρίασης των Προέδρων των Επιτροπών της 15ης Δεκεμβρίου 2010: «Common approach for the treatment at committee level of national Parliaments' reasoned opinions and all other contributions of national Parliaments» (Κοινή προσέγγιση για την αντιμετώπιση σε επίπεδο επιτροπών των αιτιολογημένων γνωμών των εθνικών κοινοβουλίων και όλων των εισηγήσεων των εθνικών κοινοβουλίων).

¹⁰ Πρωτόκολλο αριθ. 2 για την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, άρθρο 6: «Κάθε εθνικό κοινοβούλιο ή κάθε σώμα εθνικού κοινοβουλίου μπορεί, εντός προθεσμίας οκτώ εβδομάδων από την ημερομηνία διαβίβασης ενός σχεδίου νομοθετικής πράξης, στις επίσημες γλώσσες της Ένωσης, να απευθύνει προς τους προέδρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής αιτιολογημένη γνώμη στην οποία εκτίθενται οι λόγοι για τους οποίους εκτιμά ότι το εν λόγω σχέδιο δεν συνάδει με την αρχή της επικουρικότητας. Εναπόκειται σε κάθε εθνικό κοινοβούλιο ή σώμα εθνικού κοινοβουλίου να συμβουλευθεί, κατά περίπτωση, τα περιφερειακά κοινοβούλια που έχουν νομοθετικές εξουσίες.»

Από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας, περισσότερα από 600 σχέδια νομοθετικών πράξεων εστάλησαν από την Επιτροπή στα εθνικά κοινοβούλια προς εξέταση, σύμφωνα με τους όρους του πρωτοκόλλου αριθ. 2. Ως απάντηση, εστάλησαν περισσότερες από 2 500 εισηγήσεις από τα εθνικά κοινοβούλια. Από αυτές, μόνο 400 περίπου (16 %) ήταν αιτιολογημένες γνώμες που υποστήριζαν ότι υπήρχε παραβίαση της αρχής της επικουρικότητας, ενώ η συντριπτική πλειονότητα (περίπου 84 %) ήταν εισηγήσεις που αφορούσαν την ουσία των προτάσεων.

Τούτο καταδεικνύει ότι τα εθνικά κοινοβούλια δεν έχουν χρησιμοποιήσει αυτόν τον μηχανισμό για να αναστείλουν τη νομοθετική διαδικασία σε επίπεδο ΕΕ. Έως τώρα, μόνο ορισμένα εθνικά κοινοβούλια έχουν αποστείλει μεγάλο αριθμό αιτιολογημένων γνωμών. Το κατώτατο όριο για την ενεργοποίηση της διαδικασίας επανεξέτασης «κίτρινης κάρτας» έχει επιτευχθεί μόνο τρεις φορές έως σήμερα: το 2012 για την πρόταση «Monti II» σχετικά με το δικαίωμα στην απεργία, την οποία η Επιτροπή στη συνέχεια απέσυρε (αν και όχι για λόγους επικουρικότητας), το 2013 για την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, όπου η Επιτροπή διατήρησε την πρότασή της, και το 2016 (Μάιος) κατά της πρότασης για αναθεώρηση της οδηγίας για την απόσπαση εργαζομένων. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η Επιτροπή αποφάσισε να διατηρήσει την πρότασή της, δεδομένου ότι, κατά τη γνώμη της, δεν παραβιάζει την αρχή της επικουρικότητας.

Το ζήτημα της οδηγίας σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων –το οποίο αποτέλεσε επίσης σημαντικό πολιτικό γεγονός το 2016– παρουσιάζεται στο μέρος 2 του κεφαλαίου 2.2.

Παρόλο που ο αριθμός νέων σχεδίων νομοθετικών πράξεων μειώθηκε σημαντικά το 2014 και το 2015 (σε 42 και 38, αντιστοίχως), όπως μειώθηκε παράλληλα και ο αριθμός των παρατηρήσεων των εθνικών κοινοβουλίων (σε 151 και 90, αντιστοίχως), το 2016 η εν λόγω τάση αντιστράφηκε ξανά: υπήρξαν 116 νέα σχέδια νομοθετικών πράξεων, ενώ το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έλαβε 410 παρατηρήσεις (334 εισηγήσεις και 76 αιτιολογημένες γνώμες).

Είναι προφανές από τα ανωτέρω ότι τα εθνικά κοινοβούλια είναι πρόθυμα να υποβάλουν παρατηρήσεις σχετικά με την ουσία των νομοθετικών πράξεων και ότι δεν εμποδίζουν πραγματικά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Αντιθέτως, αποτελούν ευκαιρία και μέσο που έχει στη διάθεσή του το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για να αναπτύσσει τις σκέψεις του και τις θέσεις του σε διάφορους τομείς.

Εισηγήσεις και αιτιολογημένες γνώμες αποστέλλονται (συνοδευόμενες πολύ συχνά από περίληψη όλων των παρατηρήσεων επί του ίδιου θέματος) στους εισηγητές, οι οποίοι μπορούν να τις χρησιμοποιήσουν τόσο ως πηγή αντικειμενικών πληροφοριών, καθώς το περιεχόμενό τους είναι ορισμένες φορές πολύ τεχνικό, όσο και ως πηγή πολιτικών πληροφοριών, καθώς οι παρατηρήσεις αποκαλύπτουν τη θέση των εθνικών κοινοβουλίων στο υπό συζήτηση θέμα.

Αυτή η πτυχή είχε ήδη κατοχυρωθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όταν, στο ψήφισμά του της 16ης Απριλίου 2014 σχετικά με τις σχέσεις μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των εθνικών κοινοβουλίων («έκθεση Casini»)¹¹, εξέφρασε την ικανοποίησή του για «το γεγονός ότι ο εν λόγω μηχανισμός χρησιμοποιείται στην πράξη και ως διάυλος διαβούλευσης και συνεργατικού διαλόγου μεταξύ των διαφόρων οργάνων στο πλαίσιο του πολυεπίπεδου συστήματος της ΕΕ».

Λεπτομερή στατιστικά στοιχεία για τις αιτιολογημένες γνώμες και τις εισηγήσεις που ελήφθησαν στο πλαίσιο του μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης το 2016 είναι διαθέσιμα στο παράρτημα ΙV.

¹¹ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P7_TA(2014)0430.

Άτυπος πολιτικός διάλογος

Το 2016, τα εθνικά κοινοβούλια συνέχισαν να χρησιμοποιούν ενεργά τον «άτυπο πολιτικό διάλογο» αποστέλλοντας 243 εισηγήσεις σχετικά με νομοθετικούς φακέλους που emπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (και άρα δεν υπόκεινται στον μηχανισμό έγκαιρης προειδοποίησης), καθώς και για ευρύ φάσμα μη νομοθετικών εγγράφων, για παράδειγμα σχετικά με εν εξελίξει συζητήσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο ή, όπως έχει ήδη αναφερθεί, έγγραφα διαβούλευσης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Από το 2009, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει λάβει περίπου 1700 εισηγήσεις από τα εθνικά κοινοβούλια, οι οποίες δημοσιεύονται σε βάση δεδομένων στο ενδοδίκτυο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Το σημαντικότερο από όλα, τουλάχιστον στο πλαίσιο της COSAC, είναι ότι έχει καταστεί σαφές ότι τα εθνικά κοινοβούλια εκτιμούν την ενεργό συμμετοχή της Επιτροπής στις συζητήσεις στις οποίες αυτά συμμετέχουν.

6. Εργαλεία για την ανταλλαγή πληροφοριών και τη δικτύωση

6.1. Ευρωπαϊκό Κέντρο Κοινοβουλευτικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης (ECPRD)

Στο Ευρωπαϊκό Κέντρο Κοινοβουλευτικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης (ECPRD), το οποίο τελεί υπό την κοινή διαχείριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης, συμμετέχουν 66 κοινοβουλευτικά σώματα (περιλαμβανομένων 41 στην Ευρωπαϊκή Ένωση) από 54 χώρες και ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα. Σχεδόν 120 ανταποκριτές και αναπληρωτές ανταποκριτές εκπροσωπούν το αντίστοιχο κοινοβούλιό τους στο δίκτυο και συνεισφέρουν στις κύριες δραστηριότητες του ECPRD, οι οποίες περιλαμβάνουν εντατική ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών.

Επίσης, το 2016, το ECPRD επιβεβαίωσε με εντυπωσιακό τρόπο ότι αποτελεί απαραίτητο εργαλείο το οποίο βοηθά τα κοινοβούλια να παρέχουν υπηρεσίες στα μέλη και τις διοικήσεις τους. Οι κύριες δραστηριότητές του περιλαμβάνουν σεμινάρια για επίκαιρα θέματα και αιτήσεις παροχής συγκριτικών στοιχείων για νομοθετικά και κοινοβουλευτικά θέματα.

Όσον αφορά τα σεμινάρια, τα κοινοβούλια μέλη του ECPRD φιλοξενούν συνήθως πέντε έως έξι σεμινάρια ετησίως. Το 2016, διοργανώθηκαν πέντε σεμινάρια από το κοινοβούλιο υποδοχής, τον υπεύθυνο συντονιστή του ECPRD και τη γραμματεία του ECPRD από κοινού. Αυτά προσέλκυσαν συνολικά 315 συμμετέχοντες από τα κοινοβούλια μέλη του ECPRD. Τα σεμινάρια του ECPRD είναι διαθέσιμα μόνο για το προσωπικό των κοινοβουλίων του ECPRD και βοηθούν να δημιουργηθούν δίκτυα αρμόδιων εμπειρογνομόνων και υπηρεσιών. Η Γαλλική Εθνοσυνέλευση οργάνωσε από κοινού με τη γραμματεία του ECPRD την Ετήσια Διάσκεψη Ανταποκριτών στο Παρίσι.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξακολουθεί να είναι ο κύριος χρηματοδότης του ECPRD όσον αφορά το προσωπικό, τη μερική αποζημίωση για τα έξοδα ταξιδιού ορισμένων κοινοβουλίων μελών και τη φιλοξενία του ιστότοπου του ECPRD. Ως αντάλλαγμα, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο βασίζεται σημαντικά στο δίκτυο, όταν οι υπηρεσίες χρειάζονται πληροφορίες και βέλτιστες πρακτικές.

Όσον αφορά τις αιτήσεις παροχής συγκριτικών στοιχείων, το 2016 τα κοινοβούλια μέλη του ECPRD υπέβαλαν 274 αιτήσεις παροχής συγκριτικών στοιχείων στο δίκτυο, έναντι 287 των 2015. Ο συνολικός αριθμός τους το 2016 είναι ο τρίτος υψηλότερος που έχει καταγραφεί από την έναρξη της λειτουργίας του δικτύου, το 2000. Καταδεικνύει ότι η συμμετοχή των κοινοβουλίων μελών του ECPRD εξαρτάται σαφώς από τη ζήτηση και αποτυπώνει τις ανάγκες

των βουλευτών στα κράτη μέλη και τις κοινοβουλευτικές διοικήσεις να αντλήσουν διδάγματα από την εμπειρία και τις λύσεις που εφαρμόζονται σε άλλες χώρες. Το μέσο ποσοστό απάντησης σε μια αίτηση είναι περίπου 63 % και ποσοστό άνω του 80 % των απαντήσεων υποβάλλονται εντός της προθεσμίας ή σε σύντομο χρονικό διάστημα μετά τη λήξη της. Τα στοιχεία αυτά, τα οποία παραμένουν διαχρονικά σταθερά, υπογραμμίζουν την αξιοπιστία του δικτύου και βοηθούν στη διαχείριση τόσο του φόρτου εργασίας όσο και των προσδοκιών των πελατών.

Το 2016 επιβεβαιώθηκαν οι παρατηρήσεις των προηγούμενων ετών, ότι δηλαδή περίπου το 42 % των αιτήσεων αφορούν ζητήματα σχετικά με τη λειτουργία των κοινοβουλίων (διοίκηση, όργανα, διαδικασίες και θέματα των μελών), ενώ το υπόλοιπο 58 % emπίπτει στην πολιτική-νομοθετική σφαίρα. Η διοίκηση των κοινοβουλίων, αφενός, και οι κοινωνικές πολιτικές (συμπεριλαμβανομένης της μετανάστευσης και της υγείας), αφετέρου, συνεχίζουν να καταλαμβάνουν τις πρώτες θέσεις, αντιστοίχως. Μεγάλο είναι και το ποσοστό των νομικών και οικονομικών θεμάτων, καθώς και των θεμάτων δημόσιας ασφάλειας. Γενικά, υπάρχει ένα σταθερό και ευρύ φάσμα θεμάτων, τα οποία αποτυπώνουν την πολιτική και διοικητική ατζέντα των κοινοβουλίων και των βουλευτών. Το γεγονός αυτό υπογραμμίζει τη σημασία του δικτύου ECPRD, όχι μόνο για την πολιτική και τη νομοθετική έρευνα, αλλά και για διοικητικά σχέδια, καθώς και για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών.

Ως συντονιστής, η Διεύθυνση Σχέσεων με τα Εθνικά Κοινοβούλια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου παρέχει υποστήριξη στις αντίστοιχες υπηρεσίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, όχι μόνο για την επεξήγηση της λειτουργίας του δικτύου ECPRD, αλλά και στο πλαίσιο συγκεκριμένων αιτήσεων. Το έργο αυτό είναι εξαιρετικά σημαντικό, καθώς βοηθά στη διατήρηση ρεαλιστικών προσδοκιών και ουσιαστικών αποτελεσμάτων, με δεδομένο ότι το ECPRD είναι ένα εθελοντικό δίκτυο στο οποίο συνεισφέρουν οι ανταποκριτές επιπροσθέτως των καθημερινών προτεραιοτήτων τους. Καθώς, με την πάροδο των ετών, ο φόρτος εργασίας αποτελεί πλέον πρόβλημα και για το ECPRD, θα πρέπει να τονιστεί ότι μια αίτηση θα πρέπει να υποβάλλεται μόνο εφόσον δεν υπάρχουν εναλλακτικές πηγές πληροφόρησης. Η γραμματεία του ECPRD έχει αναλάβει το σημαντικό καθήκον του ελέγχου της συμμόρφωσης των αιτήσεων που υποβάλλουν όλα τα κοινοβούλια μέλη με τις κατευθυντήριες οδηγίες.

Το 2016, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διαβίβασε δέκα αιτήσεις στο δίκτυο ECPRD εκ μέρους των υπηρεσιών του, αριθμός ελαφρώς μικρότερος σε σύγκριση με το 2015, οπότε υποβλήθηκαν 13 αιτήσεις. Εστάλησαν δύο αιτήσεις για την προετοιμασία της ετήσιας διάσκεψης των ανταποκριτών.

Το ίδιο έτος, η Διεύθυνση Σχέσεων με τα Εθνικά Κοινοβούλια συντόνισε 34 απαντήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε αιτήματα από άλλα κοινοβούλια, κυρίως για διοικητικά και διαδικαστικά θέματα. Πρόκειται για σημαντικά μεγαλύτερο αριθμό αιτήσεων σε σύγκριση με το 2015, οπότε χρειάστηκε να εκπονηθούν 21 απαντήσεις. Θα πρέπει να τονιστεί ότι οι απαντήσεις αυτές είναι απαραίτητες, μεταξύ άλλων, ως ένδειξη καλής θέλησης, καθώς παρακινούν εμμέσως άλλα μέλη του δικτύου να συνεισφέρουν με απαντήσεις προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Όσον αφορά τον δικτυακό τόπο του ECPRD, μια ανανέωση μεγάλης κλίμακας ξεκίνησε το 2016. Την τελευταία δεκαετία στον δικτυακό τόπο υπήρξαν διάφορες εξελίξεις με τη μορφή νέων ενότητων και διαδικασιών, οι οποίες ενίσχυσαν τα χαρακτηριστικά του, χωρίς να υπάρξει, ωστόσο, γενική αναθεώρηση ολόκληρης της δομής και της διασύνδεσης. Ταυτόχρονα, σε παγκόσμιο επίπεδο έχουν σημειωθεί εξελίξεις ως προς τα εργαλεία, τα πρότυπα και τις συνήθειες. Οι συσκευές κινητής επικοινωνίας έχουν αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο αλληλεπιδρούμε και επικοινωνούμε στο διαδίκτυο και ο υπολογιστής έχει απολέσει τον κυρίαρχο ρόλο του σε αυτό το πεδίο. Ένας σύγχρονος δικτυακός τόπος και τα χαρακτηριστικά του πρέπει να λειτουργούν απρόσκοπτα, αμέσως και να μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε έξυπνα

τηλέφωνα, ταμπλέτες και υπολογιστές, μια προσέγγιση που ονομάζεται «διαδραστικός σχεδιασμός». Για την επίτευξη αυτού του στόχου, έχουν τεθεί ορισμένες απαιτήσεις και έχει εφαρμοστεί ένα λεπτομερές σχέδιο εργασίας. Για την καθημερινή ανταλλαγή πληροφοριών με τη μορφή αιτήσεων και απαντήσεων, τις εκδηλώσεις του ECPRD για τις οποίες πραγματοποιείται ηλεκτρονική εγγραφή, τα φιλόδοξα κοινοβουλευτικά ενημερωτικά δελτία και την ισχυρή μηχανή αναζήτησης, απαιτείται μια νέα πλατφόρμα την οποία μπορεί να επισκεφτεί κανείς από οπουδήποτε, μέσω οποιασδήποτε συσκευής. Ο νέος δικτυακός τόπος θα παρουσιαστεί στην Ετήσια Διάσκεψη για το 2017, στην οποία θα εορταστεί η 40ή επέτειος του ECPRD.

Η συνεργασία με την Γενική Διεύθυνση Καινοτομίας και Τεχνολογικής Υποστήριξης (DG ITEC) εξακολούθησε να είναι εξαιρετική. Νέα μέτρα ασφάλειας έχουν εφαρμοστεί για την προστασία του δικτυακού τόπου και των κοινοβουλίων εταίρων που συνεισφέρουν πληροφορίες σε αυτόν από εξωτερικές απειλές.

Spotlight on Parliaments in Europe

Στο έντυπο «Spotlight on Parliaments in Europe» (Επικαιρότητα σε σχέση με τα κοινοβούλια της Ευρώπης) συνοψίζονται πληροφορίες σχετικά με επιλεγμένα θέματα τα οποία εγείρουν τα κοινοβούλια εντός του δικτύου ECPRD. Τα διάφορα θέματα επιλέγονται εφόσον θεωρούνται σημαντικά για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή συμπίπτουν με θέματα που περιλαμβάνονται στην πολιτική ατζέντα του. Το έντυπο Spotlight παρέχει μια ενδιαφέρουσα συγκριτική εικόνα της κατάστασης στα εθνικά κοινοβούλια και βοηθά να αναπτυχθεί μια καλύτερη αμοιβαία κατανόηση.

Το 2016, η Διεύθυνση προετοίμασε πέντε νέες εκδόσεις του Spotlight οι οποίες αφορούσαν μεγάλο εύρος θεμάτων.

Λεπτομερής κατάλογος των συνεδριάσεων του ECPRD και των αιτήσεων παροχής συγκριτικών στοιχείων που εκδόθηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, καθώς και επισκόπηση των εκδόσεων «Spotlight on Parliaments in Europe» του 2016, είναι διαθέσιμα στο Παράρτημα V.

6.2. Διακοινοβουλευτική ανταλλαγή πληροφοριών στην ΕΕ (IPEX)

Στόχος της διακοινοβουλευτικής ανταλλαγής πληροφοριών στην ΕΕ (IPEX) είναι να υποστηρίξει τη διακοινοβουλευτική συνεργασία μέσω της παροχής μιας πλατφόρμας για την ηλεκτρονική ανταλλαγή πληροφοριών σχετικών με την ΕΕ μεταξύ των κοινοβουλίων στην ΕΕ. Η υπηρεσία IPEX ξεκίνησε ως μια πρωτοβουλία των εθνικών κοινοβουλίων της ΕΕ και αναπτύχθηκε με την τεχνική υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Σήμερα, 41 σώματα 28 εθνικών κοινοβουλίων και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο χρησιμοποιούν την πλατφόρμα IPEX στις καθημερινές δραστηριότητές τους. Η IPEX βελτιώνεται συνεχώς ώστε να ανταποκρίνεται στις μεταβαλλόμενες ανάγκες των χρηστών της.

Το 2016, η IPEX εδραίωσε τη θέση της ως ουσιαστικού εργαλείου διακοινοβουλευτικής συνεργασίας.

Βασικό έργο στο έργο των προηγούμενων προεδριών, η λουξεμβουργιανή Προεδρία ολοκλήρωσε με επιτυχία το έργο σχετικά με το Εγχειρίδιο για τους Ανταποκριτές και το φυλλάδιο IPEX, το οποίο παρουσιάζει μια πολύ σύντομη επισκόπηση του τι αντιπροσωπεύει η IPEX και τους στόχους, τη δομή και τη βάση δεδομένων της.

Στις ετήσιες συνεδριάσεις τους το 2016, οι πρόεδροι των κοινοβουλίων της ΕΕ κάλεσαν τη λουξεμβουργιανή Προεδρία να συνεχίσει τις συζητήσεις σχετικά με μια ψηφιακή στρατηγική,

στην οποία θα βασιστούν οι αποφάσεις του Συμβουλίου της IPEX σχετικά με τη μελλοντική ανάπτυξη της IPEX.

Η ψηφιακή στρατηγική, την οποία έχει εκπονήσει μια ομάδα εργασίας για την IPEX, περιγράφει συνοπτικά τις στρατηγικές προσεγγίσεις που πρέπει να εφαρμοστούν για την επίτευξη των στόχων που αφορούν το στοχευόμενο κοινό της IPEX, καθώς και τις πληροφορίες και τις υπηρεσίες που παρέχει η IPEX. Προσδιορίζει επίσης τον τρόπο με τον οποίο οι εθνικοί ανταποκριτές θα μπορούν να συμμετάσχουν πιο ενεργά στην ανταλλαγή πληροφοριών και τις σχετικές δράσεις για την προώθηση της IPEX.

Μετά την έκδοσή της από τις γενικές γραμματείες των κοινοβουλίων της ΕΕ το 2017, η ψηφιακή στρατηγική για την IPEX θα συμπληρωθεί από ένα τριετές πρόγραμμα εργασίας, το οποίο θα εξασφαλίσει τη συνέχεια στη διαχείριση σχεδίων που διαρκούν διάστημα μεγαλύτερο της μίας προεδρίας. Οι στόχοι προτεραιότητας για το πρόγραμμα εργασίας της IPEX είναι οι εξής: η προώθηση της IPEX· η ενίσχυση του δικτύου IPEX· και η βελτίωση της βάσης δεδομένων IPEX.

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2016, δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή στη δικτύωση και τους χρήστες της IPEX. Από αυτή την άποψη, συνεχίστηκε η διοργάνωση προωθητικών συναντήσεων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, οι οποίες απευθύνονταν σε χρήστες από τις πολιτικές ομάδες και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Κοινοβουλευτικής Έρευνας (EPRS).

Υπάρχει αυξανόμενο ενδιαφέρον για την ανάλυση της ενδεχόμενης διασύνδεσης με άλλες πλατφόρμες ανταλλαγής διακοινοβουλευτικών πληροφοριών. Κατόπιν πρότασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, συμπεριελήφθη στην ατζέντα της συνεδρίασης του Συμβουλίου της IPEX η οποία πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες το 2016 μια παρουσίαση της Ενοποιημένης Βάσης Αποθήκευσης για Μελέτες Εφαρμογής (URBIS).

Η πλατφόρμα IPEX θεωρείται ένα από τα πλέον επιτυχημένα και σαφή σχέδια που έχουν υλοποιηθεί σε συνεργασία με τα εθνικά κοινοβούλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με την υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Ο μηχανισμός των εκ περιτροπής προεδριών, η ψηφιακή στρατηγική και το πρόγραμμα εργασίας θα οδηγήσουν σε ένα αυξημένο αίσθημα ευθύνης όλων των κοινοβουλίων της ΕΕ για την IPEX.

Η πλατφόρμα IPEX, στην οποία δημοσιεύονται επί του παρόντος πάνω από 80000 σελίδες (81475 για την ακρίβεια) από τα εθνικά κοινοβούλια και τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, περιέχει πληροφορίες σχετικές με τον έλεγχο σε 11500 έγγραφα τα οποία έχουν παραχθεί από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και συνδέεται με 9350 φακέλους περίπου. Το 2016, ο συνολικός αριθμός νομοθετικών και μη νομοθετικών εγγράφων που καταγράφηκαν στην πλατφόρμα IPEX ήταν 1064.

Το 2016, τον ιστότοπο της IPEX επισκέφθηκαν 253264 μοναδικοί επισκέπτες, οι οποίοι επισκέφθηκαν σχεδόν 7 εκατομμύρια σελίδες¹².

6.3. Άλλα εργαλεία και δίκτυα

Εκπρόσωποι των εθνικών κοινοβουλίων στις Βρυξέλλες

Η Διεύθυνση Σχέσεων με τα Εθνικά Κοινοβούλια υποδέχεται και φιλοξενεί τους διοικητικούς εκπροσώπους που έχουν οριστεί από τα εθνικά κοινοβούλια (ή κοινοβουλευτικά σώματα) της ΕΕ στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Από το 1991 (το 2016 σηματοδοτεί την 25η επέτειο από τη συμφωνία) και με στόχο να ενισχυθεί η διακοινοβουλευτική συνεργασία εντός της ΕΕ, το

¹² Έκθεση σχετικά με το έργο της IPEX το 2016: www.ipex.eu/IPEXL-WEB/euspeakers/getspeakers

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προσφέρει στους εκπροσώπους δωρεάν γραφεία και άλλες εσωτερικές διευκολύνσεις, εάν το ζητήσουν, στα γραφεία του στις Βρυξέλλες και το Στρασβούργο.

Όλα τα εθνικά κοινοβούλια της ΕΕ έχουν στείλει διαχρονικά εθνικό αξιωματούχο στις Βρυξέλλες για τη διευκόλυνση των σχέσεων με την ΕΕ. Συνολικά, περίπου 50 άτομα από 41 κοινοβουλευτικά σώματα καταλαμβάνουν 37 γραφεία. Οι εκπρόσωποι εργάζονται στο ίδιο κτίριο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που στεγάζει τη Διεύθυνση Σχέσεων με τα Εθνικά Κοινοβούλια. Η κατάσταση αυτή δημιουργεί διάφορες συνέργειες και διευκολύνει τις ανταλλαγές.

Οι εκπρόσωποι αυτοί είναι εθνικοί υπάλληλοι με διοικητικό και ουδέτερο ρόλο: η αποστολή τους, δηλαδή η παροχή αμοιβαίας ενημέρωσης (ως αμφίδρομη ροή πληροφοριών μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των εθνικών κοινοβουλίων) αποτελεί βασικό παράγοντα στις σχέσεις της ΕΕ, καθώς ο απώτερος στόχος αυτών των ανταλλαγών είναι πολύ συγκεκριμένος, δηλαδή η εξεύρεση κοινών λύσεων σε κοινοβουλευτικό επίπεδο στις πολλές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Επικαιροποιημένος κατάλογος των εκπροσώπων είναι διαθέσιμος στη διεύθυνση: www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/about/contacts.

Προγράμματα στήριξης του «Κοινοβουλίου της Προεδρίας»

Η διακοινοβουλευτική συνεργασία και οι ανταλλαγές εντατικοποιούνται στην προπαρασκευαστική φάση της κοινοβουλευτικής διάστασης κάθε Προεδρίας της ΕΕ. Όταν το κοινοβούλιο μιας χώρας που ασκεί την εκ περιτροπής Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ για πρώτη φορά ζητεί γραπτώς τη συνδρομή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για να προετοιμάσει τις δραστηριότητές του στο πλαίσιο της κοινοβουλευτικής διάστασης της Προεδρίας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί να συνεισφέρει στο κόστος του προγράμματος από κοινού με το αντίστοιχο κοινοβούλιο εντός των ορίων της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προσπαθεί να προσφέρει προσαρμοσμένη υποστήριξη με βάση τις ανάγκες και τις προτεραιότητες της Προεδρίας.

Μετά τις αλλαγές στο πρόγραμμα των Προεδριών του Συμβουλίου της ΕΕ, υπάρχει τώρα μια πρωτόγνωρη σειρά κρατών μελών τα οποία τίθενται επικεφαλής της ΕΕ για πρώτη φορά: Σλοβακία, Μάλτα, Εσθονία και Βουλγαρία. Τα κοινοβούλια αυτών των χωρών έχουν επιβεβαιώσει το ενδιαφέρον τους για το πρόγραμμα υποστήριξης της Προεδρίας της ΕΕ.

Το 2015 και το 2016, η Διεύθυνση Σχέσεων με τα Εθνικά Κοινοβούλια συμφώνησε ένα πρόγραμμα υποστήριξης για την σλοβακική Προεδρία και διοργάνωσε με επιτυχία διάφορες επισκέψεις για τους βουλευτές του εν λόγω κοινοβουλίου, καθώς και επισκέψεις μελέτης για τους αποσπασμένους εμπειρογνώμονες στις επιτροπές και τις υπηρεσίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Ένα παρόμοιο πρόγραμμα προβλέπεται για την εσθονική και τη βουλγαρική Προεδρία, ενώ τον Δεκέμβριο του 2016 διοργανώθηκε επίσκεψη στη Μάλτα, στο πλαίσιο της προετοιμασίας της Προεδρίας της εν λόγω χώρας. Με την ευκαιρία αυτή, πραγματοποιήθηκε σεμινάριο για την επικουρικότητα και τη συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Οι συμμετέχοντες στο πρόγραμμα επιβεβαίωσαν ότι η διεξοδική και έγκαιρη ανταλλαγή πληροφοριών ήταν ιδιαίτερα χρήσιμη για την εκπόνηση του χρονοδιαγράμματος και τον καλύτερο σχεδιασμό της κοινοβουλευτικής διάστασης. Η δικτύωση με όλους τους οικείους συνομιλητές (βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, υπαλλήλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κοινοβουλευτικούς εκπροσώπους, τον υπεύθυνο για την IPEX, τη γραμματεία της COSAC, ομάδες σχεδίων διακοινοβουλευτικών διασκέψεων) και η διάδοση των διδαγμάτων

που αντλήθηκαν από το πρόσφατο παρελθόν εκτιμήθηκαν ιδιαίτερα. Η μεταφορά εμπειρογνομοσύνης και η συνεχής επικοινωνία εξασφάλισαν επίσης τη συνοχή του έργου των διαφόρων προεδριών, ενώ οι βραχυπρόθεσμες αποσπάσεις σε εξειδικευμένες υπηρεσίες θεωρήθηκαν επίσης πολύ σημαντικές.

Connect - η βάση δεδομένων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που περιέχει τα έγγραφα των εθνικών κοινοβουλίων

Η Διεύθυνση Σχέσεων με τα Εθνικά Κοινοβούλια διαχειρίζεται τη βάση δεδομένων Connect στο ενδοδίκτυο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η εν λόγω βάση δεδομένων περιέχει όλα τα έγγραφα που αφορούν την ΕΕ και τα οποία έχουν διαβιβαστεί επισήμως από τα εθνικά κοινοβούλια στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο από το 2010.

Επί του παρόντος, οι βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, οι βοηθοί, οι πολιτικές ομάδες, το προσωπικό γραμματείας των επιτροπών και άλλοι υπάλληλοι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθώς και οι εκπρόσωποι των εθνικών κοινοβουλίων στις Βρυξέλλες, μπορούν να έχουν πρόσβαση στη βάση δεδομένων του ενδοδικτύου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στη διεύθυνση: www.connect.ep.parl.union.eu.

Αναμένεται ότι το 2017 η βάση δεδομένων Connect θα είναι διαθέσιμη στο ευρύ κοινό μέσω του δικτυακού τόπου του Κοινοβουλίου www.europarl.europa.eu/relnatparl.

Ενίσχυση της σχέσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με τα εθνικά κοινοβούλια της ΕΕ σε παγκόσμιο πλαίσιο

Το 2016, η Διεύθυνση Σχέσεων με τα Εθνικά Κοινοβούλια εκπόνησε ένα σχέδιο¹³ για την ενίσχυση της παρακολούθησης και τη βελτίωση της συνεργασίας με τα εθνικά κοινοβούλια της ΕΕ σε πολυμερείς συνελεύσεις και παγκόσμια φόρουμ.

Τα πρώτα πρακτικά βήματα για τη στενότερη σύνδεση των εθνικών κοινοβουλίων με το έργο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο της «Εβδομάδας της Ουκρανίας», η οποία έλαβε χώρα τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο του 2016. Αυτή η σημαντική εκδήλωση διοργανώθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και είχε στόχο την ενίσχυση της δημιουργίας ικανοτήτων του Κοινοβουλίου της Ουκρανίας (Rada). Τα εθνικά κοινοβούλια κλήθηκαν να συμμετάσχουν με στόχο να καταγραφούν οι δραστηριότητές τους, ώστε να εξασφαλιστεί η συμπληρωματικότητα.

Ένα άλλο σχετικό χαρακτηριστικό του σχεδίου ήταν η υψηλού επιπέδου συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στη διετή Ευρωπαϊκή Διάσκεψη των Προέδρων των Κοινοβουλίων, η οποία πραγματοποιήθηκε στο Στρασβούργο, στις 15 και 16 Σεπτεμβρίου 2016, υπό την αιγίδα της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης. Περισσότεροι από 50 πρόεδροι κοινοβουλίων συμμετείχαν στην εκδήλωση. Η αντιπρόεδρος Lunacek παρουσίασε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στην εν λόγω διάσκεψη, με τη διοικητική υποστήριξη και τις συμβουλές της Διεύθυνσης Σχέσεων με τα Εθνικά Κοινοβούλια. Η τακτική συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε αυτές τις εκδηλώσεις, που διοργανώνονται υπό την αιγίδα του Συμβουλίου της Ευρώπης και κατά τη διάρκεια των οποίων γίνεται συνεχώς αναφορά και ασκείται συχνά κριτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τα θεσμικά όργανά της, θα αποτελούσε σημαντική εξέλιξη.

¹³ Σχέδιο 4 της Γενικής Διεύθυνσης Προεδρίας «Reinforcing the relationship with EU national Parliaments in a global context» (Ενίσχυση της σχέσης με τα εθνικά κοινοβούλια της ΕΕ σε παγκόσμιο πλαίσιο).

Σημαντική σε σχέση με το σχέδιο αυτό είναι και η Διακοινοβουλευτική Ένωση (IPU). Ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προσκαλείται δύο φορές τον χρόνο στις συνελεύσεις της IPU. Στο περιθώριο των συνελεύσεων της IPU συνεδριάζει επίσης η Ένωση Γενικών Γραμματέων (ASG). Η Διεύθυνση Σχέσεων με τα Εθνικά Κοινοβούλια θα συνεχίσει να παρακολουθεί την IPU με σκοπό να εξασφαλίσει μια επιτυχημένη συμμετοχή.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - Συνεδριάσεις της COSAC – Θέματα και βασικοί ομιλητές το 2016

Εκδήλωση της COSAC	Θέματα	Βασικοί ομιλητές/μέλη επιτροπής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου
Συνεδρίαση των προέδρων Χάγη, 7 - 8 Φεβρουαρίου 2016	Οργάνωση και συνεργασία στον τομέα του κοινοβουλευτικού ελέγχου με βάση μια μελέτη περίπτωσης που εστιάζεται στην Ευρώπη Οι ευρωπαϊκές προτεραιότητες για το 2016 και μετά	
Συνεδρίαση ολομέλειας της 55ης COSAC Χάγη, 12 - 14 Ιουνίου 2016	Στοχασμός σχετικά με την ολλανδική Προεδρία της ΕΕ Μέρος Ι: Κοινοβουλευτικός έλεγχος, ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών Μέρος ΙΙ: Ο ρόλος των κοινοβουλίων στην προστασία του κράτους δικαίου εντός της ΕΕ Μέρος ΙΙΙ: Ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και εμπειριών κοινοβουλευτικής διπλωματίας Μέρος ΙV: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο Μέρος V: Μετανάστευση Συζήτηση σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση εφαρμογής της συμφωνίας ΕΕ-Τουρκίας.	Sophie in 't Veld, εισηγήτρια της έκθεσης νομοθετικής πρωτοβουλίας σχετικά με τη θέσπιση μηχανισμού της ΕΕ για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα Elmar Brok, Πρόεδρος της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων (AFET)
Συνεδρίαση των προέδρων Μπρατισλάβα, 10 - 11 Ιουλίου 2016	Οι προτεραιότητες της σλοβακικής Προεδρίας Η κοινωνική διάσταση της ΕΕ και η πολιτική συνοχής - τριπλή προτεραιότητα στα κοινωνικά ζητήματα	
Συνεδρίαση ολομέλειας της 56ης COSAC Μπρατισλάβα, 13 - 15 Νοεμβρίου 2016	Η τρέχουσα κατάσταση της σλοβακικής Προεδρίας Ενίσχυση του ρόλου των εθνικών κοινοβουλίων στην ΕΕ Η διατλαντική εταιρική σχέση εμπορίου και επενδύσεων (TTIP) 2016: έτος υλοποίησης της Ενεργειακής Ένωσης Διασφάλιση των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ στο πλαίσιο της παράτυπης μετανάστευσης	Danuta Maria Hübner, Πρόεδρος της Επιτροπής Συνταγματικών Υποθέσεων (AFCO)

Για λεπτομερέστερες πληροφορίες σχετικά με την ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων της COSAC η οποία δημοσιεύθηκε από τις προεδρίες, μπορείτε να συμβουλευτείτε τον δικτυακό τόπο της COSAC: www.cosac.eu

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II - Διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις που διοργανώθηκαν από τις επιτροπές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις Βρυξέλλες¹⁴ το 2016

Επιτροπή του ΕΚ	Εκδήλωση	Συμμετοχή			
		εθνικών κοινοβουλίων ¹⁵			ΕΚ
		Μέλη	Κοινοβούλια	Κοινοβουλευτικά σώματα	Μέλη
ECON/BUDG/EMPL	16 - 17 Φεβρουαρίου <u>Ευρωπαϊκή Κοινοβουλευτική Εβδομάδα</u> : Διακοινοβουλευτική Διάσκεψη για τη Σταθερότητα, τον Οικονομικό Συντονισμό και τη Διακυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΔΚΔ ΣΟΣΔ)	134	33	44	45
JURI	17 Φεβρουαρίου <u>Σεμινάριο</u> : Σεμινάριο σχετικά με τους νέους κανόνες για τις συμβάσεις στο ψηφιακό περιβάλλον	4	4	4	4
AFET	23 Φεβρουαρίου <u>Διακοινοβουλευτική συνεδρίαση επιτροπών</u> : «Προς τη Σύνοδο Κορυφής του ΝΑΤΟ στη Βαρσοβία» και «Συγκρούσεις στη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική»	37	19	22	91
FEMM	3 Μαρτίου <u>Διακοινοβουλευτική συνεδρίαση επιτροπών</u> : «Γυναίκες πρόσφυγες και αιτούσες άσυλο στην ΕΕ»	41	29	33	15
TAXE 2	18 Απριλίου <u>Ανταλλαγή απόψεων με εθνικά κοινοβούλια της ΕΕ</u> : «Δέσμη για την καταπολέμηση της φοροαποφυγής και άλλες εξελίξεις σε ενωσιακό και διεθνές επίπεδο: εξέταση και δημοκρατικός έλεγχος από εθνικά κοινοβούλια»	25	17	19	34
BUDG	7 - 8 Σεπτεμβρίου <u>Διοργανική διάσκεψη με εθνικά κοινοβούλια σχετικά με τη μελλοντική χρηματοδότηση της ΕΕ</u>	58	20	25	34
ECON	28 Σεπτεμβρίου <u>Ανταλλαγή απόψεων με εθνικά κοινοβούλια της ΕΕ</u> : «Ο κύκλος του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου το 2016»	16	15	15	22
CULT	11 Οκτωβρίου <u>Διακοινοβουλευτική συνεδρίαση επιτροπών</u> : «Τομείς πολιτισμού και δημιουργίας στην ΕΕ»	29	17	19	11
EMPL	12 Οκτωβρίου	32	18	22	68

	<u>Ανταλλαγή απόψεων με εθνικά κοινοβούλια της ΕΕ</u> : «Στοχοθετημένη αναθεώρηση των κανόνων σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων»				
JURI	17 Οκτωβρίου <u>Σεμινάριο</u> : «Ρομποτική και τεχνητή νοημοσύνη - ζητήματα δεοντολογίας και ρυθμιστική προσέγγιση»	4	4	4	4
AFET	8 Νοεμβρίου <u>Διακοινοβουλευτική συνεδρίαση επιτροπών</u> : «Τρέχουσα κατάσταση της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας»	25	14	15	86
CONT	8 Νοεμβρίου <u>Διακοινοβουλευτική συνεδρίαση επιτροπών</u> : «Για μια καλύτερη διαχείριση των δαπανών στην επιμερισμένη διαχείριση: ένα μοντέλο κοινοβουλευτικού ελέγχου με ακόμη πιο έντονο συνεργατικό χαρακτήρα»	16	12	12	9
LIBE	28 Νοεμβρίου <u>Διακοινοβουλευτική συνεδρίαση επιτροπών</u> : «Η Ευρωπόλ και ο κοινοβουλευτικός της έλεγχος στο πλαίσιο των πολιτικών εσωτερικής ασφάλειας της ΕΕ»	45	24	31	22
AFCO	29 Νοεμβρίου <u>Διακοινοβουλευτική συνεδρίαση επιτροπών</u> : «Το δικαίωμα εξέτασης των πραγμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου», «Η αναθεώρηση της εκλογικής νομοθεσίας της ΕΕ», «Η μελλοντική θεσμική εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης»	30	15	19	18
INTA	29 Νοεμβρίου Γεύμα εργασίας με εθνικά κοινοβούλια σχετικά με τη CETA	10	7	9	14
EMIS	5 Δεκεμβρίου <u>Ανταλλαγή απόψεων με εθνικά κοινοβούλια</u> : Ανταλλαγή απόψεων με εκπροσώπους των εθνικών κοινοβουλίων της Γερμανίας, της Γαλλίας, του Βελγίου και του Ηνωμένου Βασιλείου σχετικά με τις κοινοβουλευτικές έρευνες για τις μετρήσεις εκπομπών στην αυτοκινητοβιομηχανία	4	4	4	16
ΣΥΝΟΛΟ		510	AA	AA	493

¹⁴ Όλες οι συνεδριάσεις είναι διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις επιτροπών, εκτός εάν προσδιορίζεται διαφορετικά.

¹⁵ Κράτη μέλη της ΕΕ, υποψήφιες για ένταξη χώρες, δυνάμει υποψήφιες για ένταξη χώρες, Ελβετία και Νορβηγία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ - Επισκέψεις των εθνικών κοινοβουλίων¹⁶ στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (συμπεριλαμβανομένων βιντεοδιασκέψεων)

Ημερομηνία	Χώρα / Σώμα	Επιτροπή / Άλλο
11/1/2016	Γαλλία - Assemblée Nationale	Μέλη και υπάλληλοι εκπρόσωποι της <i>Confédération européenne des syndicats</i> και του Κέντρου Μελετών Ευρωπαϊκής Πολιτικής
13/1/2016	Ηνωμένο Βασίλειο - House of Lords	Επιτροπή Υποθέσεων ΕΕ
25/1/2016	Ηνωμένο Βασίλειο - House of Commons	Επιτροπή Διεθνούς Ανάπτυξης
26/1/2016	Ηνωμένο Βασίλειο - House of Lords	Υποεπιτροπή Οικονομικών Θεμάτων της ΕΕ
28/1/2016	Νορβηγία - Κοινοβούλιο της Νορβηγίας	Μόνιμη Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων
26/1/2016	Βόρειο Συμβούλιο	Αντιπροσωπεία της Συνέλευσης των Κρατών της Βαλτικής και του Βόρειου Συμβουλίου
16/2/2016	Σουηδία - Riksdag	Ερευνητική Υπηρεσία και Βιβλιοθήκη
16/2/2016	Ισπανία - Cortes Generales	Υπάλληλοι του Κοινοβουλίου της Ισπανίας και των περιφερειακών κοινοβουλίων
17-18/2/2016	Νορβηγία - Κοινοβούλιο της Νορβηγίας	Επίσκεψη εργασίας βουλευτών και υπαλλήλων
18-19/2/2016	Ηνωμένο Βασίλειο - House of Commons	Επίσκεψη μελέτης
24/2/2016	Δανία - Folketinget	Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων
29/2-1/3/2016	Ηνωμένο Βασίλειο - House of Lords	Υπάλληλοι της Υποεπιτροπής Περιβάλλοντος και Ενέργειας
1-2/3/2016	Ηνωμένο Βασίλειο - House of Commons	Επιτροπή Ευρωπαϊκού Ελέγχου
14/3/2016	Ηνωμένο Βασίλειο - House of Commons	Επιτροπή Υποθέσεων Βόρειας Ιρλανδίας
15/3/2016	Ηνωμένο Βασίλειο - House of Commons	Επιτροπή Ουαλικών Υποθέσεων
15-16/3/2016	Ρουμανία - Senate	Επιτροπή Μεταφορών και Ενέργειας
16/3/2016	Ιταλία - Camera dei Deputati	Μικτή Επιτροπή Καταπολέμησης της Μαφίας
16/3/2016	Νορβηγία - Κοινοβούλιο της Νορβηγίας	Μόνιμη Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων και Άμυνας
16/3/2016	Συνεδρίαση με προσκεκλημένα εθνικά κοινοβούλια της ΕΕ στον τομέα της ασφάλειας	
21-22/3/2016	Βουλγαρία - Narodno Sabranie	Αντιπροσωπεία της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης για τη Διαδικασία Ευρωπαϊκής Συνεργασίας Νότου - Ανατολής (SEECR PA) υπό την προεδρία της Tsetska Tsacheva, προέδρου της Εθνικής Συνέλευσης της Βουλγαρίας
4-5/4/2016	Δανία - Folketinget	Υπάλληλοι
5/4/2016	Γερμανία - Bundestag	Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων
5/4/2016	Γαλλία - Assemblée Nationale	Μέλη
6/4/2016	Φινλανδία - Eduskunta	Ελεγκτική επιτροπή
7/4/2016	Γαλλία - Sénat	Προεδρείο της Γερουσίας της Γαλλικής Δημοκρατίας
18-19/4/2016	Φινλανδία - Eduskunta	Μεγάλη Επιτροπή
18/4/2016	Αυστρία - Nationalrat	Υπάλληλοι
20-22/4/2016	Σλοβακία - Národná rada	Υπάλληλοι υπεύθυνοι για την προετοιμασία της κοινοβουλευτικής διάστασης της σλοβακικής Προεδρίας του Συμβουλίου της ΕΕ

26-27/4/2016	Ηνωμένο Βασίλειο - House of Lords	Υποεπιτροπή Εσωτερικών Υποθέσεων της ΕΕ
28-29/4/2016	Δανία - Folketinget	Υπάλληλοι
3/5/2016	Ιταλία - Senato della Republica	Κοινή συνεδρίαση της Επιτροπής Υποθέσεων ΕΕ και της Επιτροπής Μεταφορών (βιντεοδιάσκεψη)
3/5/2016	Γαλλία - Assemblée Nationale	Μέλη
23/5/2016	Κάτω Χώρες - Tweede Kamer	Επιτροπή Υποδομών και Περιβάλλοντος
26-27/5/2016	Ηνωμένο Βασίλειο - House of Commons	Επίσκεψη μελέτης
26/5/2016	Γαλλία - Assemblée Nationale	Μέλη και υπάλληλοι
3/6/2016	Νορβηγία - Κοινοβούλιο της Νορβηγίας	Ασκούμενοι στο Υπουργείο Εξωτερικών
6-7/6/2016	Γαλλία - Sénat και Assemblée Nationale	Μικτή Επιτροπή Υποθέσεων ΕΕ
13-15/6/2016	Σλοβακία - Národná rada	Υπάλληλοι υπεύθυνοι για την προετοιμασία της κοινοβουλευτικής διάστασης της σλοβακικής Προεδρίας του Συμβουλίου της ΕΕ
14/6/2016	Ιταλία - Camera dei Deputati	Επιτροπή Οικονομικών Δραστηριοτήτων, Εμπορίου και Τουρισμού (βιντεοδιάσκεψη)
15/6/2016	Νορβηγία - Κοινοβούλιο της Νορβηγίας	Συνομοσπονδία Νορβηγικών Επιχειρήσεων
16/6/2016	Εσθονία - Riigikogou	Υπάλληλοι
22/6/2016	Γαλλία - Assemblée Nationale	Μέλη
24/6/2016	Κάτω Χώρες - Tweede Kamer	Υπάλληλοι
29/6/2016	Γερμανία - Bundestag	Johannes Singhammer, Αντιπρόεδρος
29/6/2016	Γερμανία - Bundestag	Επιτροπή Τουρισμού
13-14/7/2016	Ηνωμένο Βασίλειο - House of Commons	Επιτροπή Περιβάλλοντος, Τροφίμων και Αγροτικών Υποθέσεων
14/7/2016	Ιταλία - Camera dei Deputati	Επιτροπή Οικονομικών (βιντεοδιάσκεψη)
6/9/2016	Γερμανία - Bundestag	Κοινοβουλευτικό Γνωμοδοτικό Συμβούλιο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη
6-7/09/2016	Γαλλία - Assemblée Nationale	Μέλη
7/9/2016	Νορβηγία - Κοινοβούλιο της Νορβηγίας	Υπάλληλοι της αποστολής της Νορβηγίας στην ΕΕ
9/9/2016	Κάτω Χώρες - Tweede Kamer	Αντιπροσωπεία του Κέντρου Erasmus για τη Διαχείριση της Υγειονομικής Περιθάλαψης
16/9/2016	Ηνωμένο Βασίλειο - House of Lords	Υποεπιτροπή ΕΕ
26/9/2016	Γαλλία - Sénat	Μέλη
27/9/2016	Ιταλία - Camera dei Deputati	Επιτροπή για τα Απόβλητα
27-28/9/2016	Φινλανδία - Eduskunta	Υπάλληλοι της Κοινοβουλευτικής Υπηρεσίας Έρευνας
28/9/2016	Γαλλία - Assemblée Nationale	Μέλη
12/10/2016	Δανία - Folketinget	Πρόεδρος της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων
17-18/10/2016	Αυστρία - Nationalrat	Υπάλληλοι
19-21/10/2016	Πολωνία - Sejm	Υπάλληλοι της Καγκελαρίας
24/10/2016	Νορβηγία - Κοινοβούλιο της Νορβηγίας	Αντιπροσωπεία στην Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης
27/10/2016	Νορβηγία - Κοινοβούλιο της Νορβηγίας	Υπάλληλοι του Υπουργείου Οικονομικών
8/11/2016	Φινλανδία - Eduskunta	Μεγάλη Επιτροπή
9/11/2016	Πολωνία - Sejm	Επιτροπή Υποθέσεων ΕΕ
9-10/11/2016	Ηνωμένο Βασίλειο - House of Lords	Υπάλληλοι
10/11/2016	Γαλλία - Assemblée Nationale	Μέλη και υπάλληλοι

¹⁶ Εθνικά κοινοβούλια της ΕΕ: Κοινοβούλιο της Νορβηγίας· Βόρειο Συμβούλιο.

15/11/2016	Ιταλία - Camera dei Deputati	Επιτροπή Πολιτισμού
21-22/11/2016	Γαλλία - Sénat	Jean Bizet, Jean-Pierre Raffarin και γερουσιαστές [ομάδα «Brexite et refondation de l'Union Européenne» (Brexit και ανασύσταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης)]
25/11/2016	Νορβηγία - Κοινοβούλιο της Νορβηγίας	Ασκούμενοι του Υπουργείου Εξωτερικών και υπάλληλοι του Υπουργείου Δικαιοσύνης
28/11/2016	Κάτω Χώρες - Tweede Kamer	Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων
29/11/2016	Αυστρία - Nationalrat	Επίσκεψη του Karlheinz Kopf, Αντιπροέδρου
29/11/2016	Ιρλανδία - Houses of the Oireachtas	Κοινή Επιτροπή Υποθέσεων της ΕΕ
30/11/2016	Δανία - Folketinget	Επιτροπή Υποθέσεων ΕΕ
30/11/2016	Ηνωμένο Βασίλειο - House of Commons και House of Lords	Τριμερής συνεδρίαση βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, βουλευτών του Κοινοβουλίου του ΗΒ και ομοτίμων
30/11/2016	Κροατία - Hrvatski Sabor	Domagoj Ivan Milošević, Πρόεδρος της Επιτροπής Υποθέσεων της ΕΕ
14/12/2016	Νορβηγία - Κοινοβούλιο της Νορβηγίας	Αντιπροσωπεία ΕΟΧ/ΕΖΕΣ
14/12/2016	Γαλλία - Assemblée Nationale	Διακοινοβουλευτική συνεδρίαση επιτροπών: γεωργία, βιοποικιλότητα και διεθνές εμπόριο

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV - Δεδομένα μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης
Αιτιολογημένες γνώμες και εισηγήσεις που υποβλήθηκαν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το 2016¹⁷**

Παρατηρήσεις που ελήφθησαν από εθνικά κοινοβούλια το 2016			
		Αιτιολογημένες γνώμες	Εισηγήσεις
Κράτος μέλος	Κοινοβούλιο/Σώμα	2016	2016
Αυστρία	Nationalrat	0	0
Αυστρία	Bundesrat	5	5
Βέλγιο	Chambre des Représentants	0	0
Βέλγιο	Sénat	0	0
Βουλγαρία	Narodno Sabranie	4	0
Κροατία	Hrvatski Sabor	1	0
Κύπρος	Βουλή των Αντιπροσώπων	0	4
Τσεχική Δημοκρατία	Poslanecká sněmovna	4	10
Τσεχική Δημοκρατία	Senát	3	35
Δανία	Folketinget	3	2
Εσθονία	Riigikogu	1	0
Φινλανδία	Eduskunta	0	0
Γαλλία	Assemblée Nationale	0	3
Γαλλία	Sénat	8	3
Γερμανία	Bundestag	0	3
Γερμανία	Bundesrat	0	25
Ελλάδα	Βουλή των Ελλήνων	0	0
Ουγγαρία	Országgyűlés	2	0
Ιρλανδία	Houses of Oireachtas	3	3
Ιταλία	Camera dei deputati	0	16
Ιταλία	Senato	3	65
Λιθουανία	Seimas	1	0
Λουξεμβούργο	Chambre des Députés	2	5
Λετονία	Saeima	1	0
Μάλτα	Kamra tar-Rappreżentanti	5	1
Κάτω Χώρες	Tweede Kamer	3	2
Κάτω Χώρες	Eerste Kamer	3	4
Πολωνία	Sejm	2	0
Πολωνία	Senat	3	10
Πορτογαλία	Assembleia da República	1	63
Ρουμανία	Camera Deputaţilor	2	21
Ρουμανία	Senatul	1	39
Ισπανία	Cortes	0	15
Σουηδία	Riksdagen	12	0
Σλοβενία	Državni Zbor	0	0
Σλοβενία	Državni Svet	0	0
Σλοβακία	Národná rada	2	0
Ηνωμένο Βασίλειο	House of Commons	1	0
Ηνωμένο Βασίλειο	House of Lords	0	0
ΣΥΝΟΛΟ		76	334

¹⁷ Ο παρών πίνακας παραθέτει μόνο τα έγγραφα των εθνικών κοινοβουλίων που εστάλησαν ως απάντηση σε σχέδια νομοθετικών πράξεων που εμπίπτουν στο πρωτόκολλο αριθ. 2 της Συνθήκης της Λισαβόνας. Δεν περιλαμβάνει έγγραφα που εστάλησαν ως αντίδραση σε μη νομοθετικά έγγραφα διαβούλευσης, πράσινες βίβλους ή λευκές βίβλους (ο αποκαλούμενος «άτυπος πολιτικός διάλογος»).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V - Ευρωπαϊκό Κέντρο Κοινοβουλευτικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης (ECPRD)

A. Ζητήματα για τα οποία πολιτικά όργανα και διοικητικές υπηρεσίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου συμβουλευτήκαν το δίκτυο του ECPRD κατά το 2016 μέσω αιτήσεων παροχής συγκριτικών στοιχείων

- Ανάθεση εξουσιών σε κοινοβουλευτικές επιτροπές
- Συνεισφορά των εθνικών κοινοβουλίων στην προ-νομοθετική φάση του δικαίου της ΕΕ
- Κοινοβουλευτικές δραστηριότητες των βουλευτών σε επίσημους κοινοβουλευτικούς δικτυακούς τόπους
- Έγκριση αλλαγών στις εκλογικές διαδικασίες για τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου - συνταγματικές απαιτήσεις
- Κατάρτιση και εισαγωγικά μαθήματα για νέα μέλη, συμπεριλαμβανομένων ενημερωτικών εγχειριδίων
- Υποστήριξη των εθνικών κοινοβουλίων σε υπαλλήλους τους που μετακινούνται για να μεταβούν στην εργασία τους
- Προσβασιμότητα των κοινοβουλευτικών κτιρίων από άτομα με αναπηρία
- Υβριδικά οχήματα ή ηλεκτρονικά αυτοκίνητα στις υπηρεσίες μεταφοράς των κοινοβουλίων
- Κανόνες διοργάνωσης εκδηλώσεων στα κοινοβούλια
- Αντιδράσεις στις εξεταστικές επιτροπές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στα κράτη μέλη

B. Σεμινάρια και προβλεπόμενες από το καταστατικό συνεδριάσεις του ECPRD το 2016

Σεμινάρια		
Σεμινάριο «Κοινοβούλια και η νέα οικονομική και δημοσιονομική διακυβέρνηση» (Τομέας ενδιαφέροντος: Οικονομικές και δημοσιονομικές υποθέσεις)	Μπακού	19-20 Μαΐου
Σεμινάριο «Ψηφιακή αναμόρφωση των κοινοβουλίων» (Parli@ments on the Net XIV) (Τομέας ενδιαφέροντος: Τεχνολογία Πληροφορικής και Επικοινωνίας «ΤΠΕ» στα κοινοβούλια)	Βερολίνο, Bundesrat	9-10 Ιουνίου
Σεμινάριο «Υπηρεσίες γνώσης και τεκμηρίωσης για το κοινοβούλιο του σήμερα και του αύριο» (Τομέας ενδιαφέροντος: Βιβλιοθήκες, ερευνητικές υπηρεσίες και αρχεία)	Όσλο	8-9 Σεπτεμβρίου
Σεμινάριο «ΤΠΕ στα κοινοβούλια» (Τομέας ενδιαφέροντος: ΤΠΕ στα κοινοβούλια)	Χάγη, Eerste Kamer	10-11 Νοεμβρίου
Σεμινάριο «Νομοθετικός εκ των προτέρων και εκ των υστέρων έλεγχος» (Τομέας ενδιαφέροντος: Κοινοβουλευτική πρακτική και διαδικασία)	Δουβλίνο	24-25 Νοεμβρίου
Προβλεπόμενες από το καταστατικό συνεδριάσεις		
Συνεδρίαση της Εκτελεστικής Επιτροπής	Κρακοβία	17-18 Μαρτίου

Ευρωπαϊκή Διάσκεψη των Προέδρων Κοινοβουλίων (με συνεδρίαση των γενικών γραμματέων για το ECPRD)	Στρασβούργο	15-16 Σεπτεμβρίου
Συνεδρίαση της Εκτελεστικής Επιτροπής	Αθήνα	22-23 Σεπτεμβρίου
Ετήσια Διάσκεψη Ανταποκριτών	Παρίσι	17-18 Νοεμβρίου

Γ. Spotlight on Parliaments in Europe (Επικαιρότητα σε σχέση με τα κοινοβούλια της Ευρώπης)

- Κοινωνικά οφέλη και δικαιώματα πολιτών και μη πολιτών (Spotlight αριθ. 9 - Φεβρουάριος 2016)
- Πολιτική για την ειρηνική χρήση της πυρηνικής ενέργειας μετά τη Φουκουσίμα (Spotlight αριθ. 10 - Μάρτιος 2016)
- Κινητικότητα των νέων στην ΕΕ (Spotlight αριθ. 11 - Ιούνιος 2016)
- Διαθεσιμότητα εξωσωματικής γονιμοποίησης (IVF) στις παροχές των εθνικών υπηρεσιών υγείας (Spotlight αριθ. 12 - Σεπτέμβριος 2016)
- Η ποιότητα της νομοθεσίας που προέρχεται από την ΕΕ (Spotlight αριθ. 13 - Δεκέμβριος 2016)

ΕΘΝΙΚΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΑ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΕΕ

Μάρτιος 2017

 άμεση εκλογή

 έμμεση εκλογή / διορισμός / άλλο

Belgique/België/ Belgien ΒΕΛΓΙΟ Kamer van volksvertegenwoordigers/ Chambre des représentants/ Abgeordnetenversammlung 150 Senaat/ Sénat/ Senat 60	България ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ Народно събрание (Narodno sabranie) 240	Česká republika ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Poslanecká sněmovna 200 Senát 81	Danmark ΔΑΝΙΑ Folketinget 179
Deutschland ΓΕΡΜΑΝΙΑ Deutscher Bundestag 630 Bundesrat 69	Eesti ΕΣΘΟΝΙΑ Riigikogu 101	Éire/Ireland ΙΡΛΑΝΔΙΑ Dáil Éireann 158 Seanad Éireann 60	Ελλάδα ΕΛΛΑΔΑ Βουλή των Ελλήνων (Vouli ton Ellinon) 300
España ΙΣΠΑΝΙΑ Congreso de los Diputados 350 Senado 208 58	France ΓΑΛΛΙΑ Assemblée nationale 577 Sénat 348	Hrvatska ΚΡΟΑΤΙΑ Hrvatski sabor 151	Italia ΙΤΑΛΙΑ Camera dei Deputati 630 Senato della Repubblica 315 5
Κύπρος ΚΥΠΡΟΣ Βουλή των Αντιπροσώπων (Vouli ton Antiprosopon) 56	Latvija ΛΕΤΟΝΙΑ Saeima 100	Lietuva ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ Seimas 141	Luxembourg ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ Chambre des Députés 60
Magyarország ΟΥΓΓΑΡΙΑ Országgyűlés 199	Malta ΜΑΛΤΑ Il-Kamra Tad-Deputati 71	Nederland ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ Tweede Kamer 150 Eerste Kamer 75	Österreich ΑΥΣΤΡΙΑ Nationalrat 183 Bundesrat 61
Polska ΠΟΛΩΝΙΑ Sejm 460 Senat 100	Portugal ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ Assembleia da República 230	România ΡΟΥΜΑΝΙΑ Camera Deputatilor 329 Senat 136	Slovenija ΣΛΟΒΕΝΙΑ Državni zbor 90 Državni svet 40
Slovensko ΣΛΟΒΑΚΙΑ Národná Rada 150	Suomi/ Finland ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ Eduskunta 200	Sverige ΣΟΥΗΔΙΑ Riksdagen 349	United Kingdom ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ House of Commons 650 House of Lords 825

RELNATPARL@EP.EUROPA.EU

WWW.EUROPARL.EUROPA.EU/RELNATPARL